

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA BOHEMISTIKY

SPECIFIKA KOMUNIKACE NA CHATU

(BAKALÁŘSKÁ PRÁCE)

Kateřina Pětrošová

Česká filologie se zaměřením na editorskou činnost ve sdělovacích prostředcích

Vedoucí práce: Mgr. Jindřiška Svobodová, Ph.D.

Olomouc 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.

V Olomouci dne 25. 6. 2014.

Kateřina Pětrošová

Poděkování

Děkuji vedoucí mé práce Mgr. Jindřišce Svobodové, Ph.D., za podnětné připomínky a cenné rady.

Obsah

Úvod.....	6
1. Korpus.....	8
2. Facebook.....	9
3. Chat.....	10
4. Psanost a mluvenost.....	12
4.1 Psanost a mluvenost na chatu.....	12
4.2 Spisovnost a nespisovnost.....	13
5. Kompenzace nepřítomnosti vizuálního kanálu.....	16
5.1 Emotikony.....	16
5.1.1 Emotikony v korpusu.....	17
5.2 Psaní velkými písmeny a množení grafémů.....	18
5.2.1 Psaní velkými písmeny a množení grafémů v korpusu.....	19
6. Specifika chatu v syntaktické rovině.....	21
6.1 Pozdravy a oslovení.....	21
6.1.1 Pozdravy a oslovení v korpusu.....	22
6.2 Interpunkce.....	23
6.2.1 Interpunkce v korpusu.....	23
6.3 Nepravidelnosti větné skladby.....	24
6.3.1 Anakolut.....	25
6.3.2 Kontaminace.....	25
6.3.3 Zeugma.....	25
6.3.4 Atrakce.....	26
6.3.5 Nepravidelnosti větné skladby v korpusu.....	26
7. Specifika chatu v lexikální rovině.....	28
7.1 Lexikální prostředky v korpusu.....	28
7.2 Dialektismy.....	28
7.2.1 Dialektismy v korpusu.....	29
7.3 Slang a argot.....	29
7.3.1 Slang a argot v korpusu.....	30
7.4 Knižní a archaická slova.....	31
7.4.1 Knižní a archaická slova v korpusu.....	31

7.5 Odborné názvy.....	32
7.5.1 Odborné názvy v korpusu.....	32
7.6 Expresiva.....	33
7.6.1 Expresiva v korpusu.....	33
7.7 Anglicismy.....	34
7.7.1 Anglicismy v korpusu.....	35
7.8 Abreviace.....	36
7.8.1 Abreviace v korpusu.....	37
7.9 Citoslovce.....	38
7.9.1 Citoslovce v korpusu.....	38
7.10 Vycpávková slova.....	39
7.10.1 Vycpávková slova v korpusu.....	40
8. Specifika chatu v hláskoslovné rovině.....	41
8.1 Psaní diakritiky.....	41
8.1.1 Psaní diakritiky v korpusu.....	41
8.2 Psaní velkých písmen.....	42
8.2.1 Psaní velkých písmen v korpusu.....	43
8.3 Epenteze, anaptyxe a proteze.....	43
8.3.1 Epenteze, anaptyxe a proteze v korpusu.....	44
Závěr.....	45
Anotace.....	47
Literatura.....	48
Příloha.....	51

Úvod

Největší výhodou otevření nového komunikačního kanálu označovaného také jako kyberprostor je nesporně rychlost a přístup k nekonečnému množství informací. Zároveň ale používání internetu ke komunikaci s okolím ovlivňuje kvalitu řeči a myšlení. Tento způsob dorozumívání je atraktivní i díky možnosti nebýt viděn a přesto komunikovat. Dalším specifickým rysem chatové komunikace je časový odstup. Zatímco v rozhovoru tváří v tvář jsme vteřinami ticha tlačeni k odpovědi, v kyberprostoru si můžeme zvolit, jakým tempem budeme rozhovor rozvíjet.

Cílem této práce je popsat rozdíly mezi psaným a mluveným jazykem na základě analýzy jazykových prostředků užívaných v chatové komunikaci. Tyto jevy jsou rozděleny do syntaktické, lexikální a hláskoslovné jazykové roviny. V práci je také poukázáno na rysy, které jsou společné pro komunikaci obecně, a rysy, kterými se chatová komunikace od ostatních liší a kterými vymezuje své postavení mezi ostatními formami komunikace. Důležitou roli hraje vztah psanosti a mluvenosti, jenž je při popisu internetové komunikace směrodatný. Na základě excerpovaného materiálu se pokusíme popsat, do jaké míry se tento vztah projevuje v užívání jazyka komunikace na chatu. Analýza vychází z korpusu nejrozšířenější sociální sítě Facebook a jednotlivé případy jsou vždy doloženy konkrétními ukázkami z analyzovaného materiálu. Jazykové jevy byly vybrány s ohledem na jejich frekvenci výskytu a specifčnost pro toto prostředí.

Dané téma jsem si zvolila z několika důvodů. Chatovou komunikaci využívám ke komunikaci s přáteli a prostředím, pomocí kterého se s nimi spojuji, je právě sociální síť Facebook. Téma je aktuální zejména díky neustále se zvyšujícímu počtu uživatelů. V okolí svých vrstevníků si denně všímám závislosti na sociálních sítích obecně. Díky užívání internetového připojení v mobilních telefonech začal tento způsob komunikace částečně suplovat a vytlačovat posílání SMS zpráv mezi mladými lidmi užívajícími Facebook. Počet uživatelů mobilní verze Facebooku roste podle internetových expertů mnohem rychleji než počet uživatelů Facebooku celkově. Tento fakt má mimo jiné za následek stále větší deformaci populace a jejich vyjadřovacích schopností. Jazyk používaný při komunikaci na sociálních sítích je velmi specifický a pohybuje se na hranici

mezi mluveností a psaností. Zároveň tak ovlivňuje i vyjadřovací zvyky jednotlivých uživatelů.

Chyby, nedostatky a prohřešky proti pravopisu pozoruji ve vlastní chatové databázi už dlouhou dobu, proto jsem se rozhodla je tímto způsobem analyzovat. Jelikož je množina všech jazykových prostředků, které by se daly najít v chatové komunikaci, prakticky nekonečná, vybrala jsem část specifických jevů z jednotlivých jazykových rovin, na které jsem se blíže zaměřila. K tomuto účelu jsem vytvořila odpovídající korpus textů.

1. Korpus

Součástí práce jsou dvě přílohy, které mají formu textových korpusů obsahujících jednotlivé repliky chatové komunikace. První z nich obsahuje konkrétní zkrácené repliky, které jsou použity jako ukázky v jednotlivých typech specifických jazykových prostředků a jevů v textu. Těchto příkladů je celkem 160. Druhý korpus obsahuje kompletní přehled veškerých úseků chatové komunikace, které byly vybrány jako analyzovaný materiál. Tento korpus se skládá z 23 konverzací, celkem 744 replik a je přiložen na CD. Pro potřeby této práce byl shromážděn materiál ze sociální sítě Facebook. Materiál je aktuální, pochází přibližně z období posledních dvou až tří let, nejstarší repliky z roku 2011. U jednotlivých úseků chatové komunikace je uvedeno datum, které je ponecháno v původní, autentické podobě prostředí sociální sítě Facebook. Do textů nebylo zasahováno a jsou v originální podobě. Autoři jednotlivých ukázek jsou anonymní.

2. Facebook

Sociální síť Facebook, která se stala největší webovou komunitní službou na světě, vznikla v roce 2004 a od roku 2006 je otevřena všem uživatelům starším třinácti let. Tuto věkovou hranici však lze pouhým uvedením nepravého data narození obejít. V České republice se jedná o nejpoužívanější sociální síť vůbec. První českou školou, které byl Facebook zpřístupněn, se stala brněnská Masarykova univerzita. Zakladateli jsou Mark Zuckerberg, Andrew McCollum, Chris Hughes, Dustin Moskovitz a Eduard Saverin. Tito dnes již bývalí studenti Harvardovy univerzity sestavili seznam studentů z ročenek, aby prvnímu ročníku usnadnili orientaci v novém prostředí vysoké školy. Doména se později stala přístupnou pro celkem osm elitních soukromých univerzit tzv. Břečťanové ligy (Ivy League). Poté se seznam univerzit rozrůstal a povědomí o této formě sdílení informací s okolím se postupně rozšiřovalo.¹ V roce 2006 se otevřel všem uživatelům internetu.

Facebook umožňuje uživatelům komunikovat s přáteli pomocí sdílení fotografií a videí, statusů, událostí, komentářů nebo zpráv. Podle internetového serveru denik.cz překročil počet uživatelů ke dni 4. 2. 2014 4,2 miliony.² Podle statistik v České republice je nejvíce zastoupena skupina uživatelů mezi 25–29 lety, skupina ve věku 20–39 let pak tvoří více než 50 % uživatelů Facebooku, což ovlivňuje podobu jazyka tohoto způsobu komunikace.³ Počet přátel uživatelů Facebooku se může pohybovat od nuly až po několik tisíc, průměrný uživatel má ale kolem 190 přátel. Během posledních několika let se aplikace Facebook Chat umístila v žebříčku kategorie komunikačních technologií mezi prvními místy a stala se tak nedílnou součástí života velké části populace.

1 KULHÁNKOVÁ, Hana – ČÁMEK, Jakub. Fenomén Facebook. Kladno: Jakub Čápek – BigOak, 2010, s. 9.

2 Denik.cz: Na Facebooku je 4,2 milionu Čechů. Jejich počet za rok stoupl o desetinu [online]. Praha, 2014. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <http://www.denik.cz/z_domova/na-facebooku-je-4-2-milionu-cechu-jejich-pocet-za-rok-stoupl-o-desetinu-20140203.html>.

3 Facebook v České republice. [online]. Brno, 2013. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.internetovymarketing.net/blog/uvod-do-facebooku/facebook-v-ceske-republice>>.

3. Chat

Soudobý prudký vývoj informačních technologií s sebou přináší nové možnosti komunikace. Nové formy přenosu informací současně vyžadují zlepšení technologií komunikačních. Elektronická komunikace se uskutečňuje na síti Internet, a to nejen prostřednictvím počítačů, ale v čím dál větším rozsahu také prostřednictvím mobilních telefonů a tabletů.⁴ Stále častěji používaným prostředkem komunikace a sdílení informací je chat, který nám díky internetu umožňuje využívat mimo jiné i sociální sítě. Chat zprostředkovává písemnou komunikaci dvou nebo více uživatelů v reálném čase. Tato komunikace je neoficiální a nepřipravená. Účastník, který je v daný moment připojen k internetu, tedy on-line, píše zprávu na klávesnici počítače a po jejím odeslání se text objeví na monitoru dalšího účastníka prakticky okamžitě.⁵

Chatové prostředí je mnohem více než jakákoli jiná internetová komunikace vymezen generačně. K počítačům má velmi blízko mládež. Chlapci a dívky dávají před telefonováním a e-mailovou komunikací přednost právě chatu, protože jim poskytuje možnost zapojit se do společnosti a získat status a prestiž mezi vrstevníky.⁶ Tato věková skupina je specifická svou slovní zásobou a jazykovým stylem. Milan Jelínek označuje tento styl jako věkový, v tomto případě adolescentní, později (u dospělých) adultní. Právě období adolescentní je nejdůležitější dobou, ve které se utvářejí komunikační návyky. Často můžeme pozorovat odklon od spisovného jazyka. Tento stylový rys přetrvává u některých mluvčích až do dospělosti.⁷

4 BYSTRZYCKI, Krzysztof. O jazykových funkcích v elektronické komunikaci. In: Jazyky v kontaktu – jazyky v konfliktu a evropský jazykový prostor: Sborník příspěvků ze 4. mezinárodní konference Setkání mladých lingvistů, konané na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci ve dnech 12.–14. května 2003. Ed. POŘÍZKA, Petr – POLÁCH, Vladimír. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, s. 20.

5 JANDOVÁ, Eva. Konverzace na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 11.

6 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 165.

7 JELÍNEK, Milan a kol. Encyklopedický slovník češtiny. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 461.

Rychlost obměny textu na obrazovce je poměrně velká, reakce druhého uživatele většinou následuje ihned po zobrazení poslední promluvy. Konverzace je řazena chronologicky a při přibývání nových replik se zároveň ztrácejí ty staré. Chat je komunikací synchronní, probíhající v jednom čase na různých místech. Písemná komunikace zapojuje jen kanál vizuální, avšak v jiném smyslu, než při komunikaci mluvené z očí do očí. Od této formy psaného dialogu se mluvený liší tím, že při něm posluchač, který stojí partnerovi tváří v tvář, může sledovat neverbální chování, mimiku a gestiku, nebo dát jinak najevo, že jej pozorně sleduje. Stejně tak může vnímat průběh repliky a během ní si připravovat svou reakci. To na chatu nejde, příjemce vidí text až v konečné podobě, protože tvorba je od příjmu textu oddělena.⁸ Dříve probíhala písemná komunikace jen asynchronně, časová prodleva byla v různém rozmezí, například dnů a hodin (dopisy) či minut (lístečková korespondence). Dnes už by se chatová komunikace dala označit za kvazisynchronní.

Délka replik se samozřejmě proměňuje v závislosti na tématu a jiných faktorech, obecně ale platí, že bývají většinou spíše krátké, v rozsahu jednoho či dvou řádků na obrazovce. Chatová komunikace na Facebooku má stejně jako řada jiných aplikací navíc ještě funkci vkládání multimediálních souborů jako do e-mailu, což přispívá k ještě větší atraktivitě a obohacení celé komunikace.

8 JANDOVÁ, Eva. Konverzace na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 15.

4. Psanost a mluvenost

Při srovnání jazyka v jeho mluvené a psané podobě si všímáme určitých rozdílů. Při recepci psaného textu nemá čtenář například možnost komunikovat s autorem. Má k dispozici jen text a místně i časově je od jeho původce vzdálen. Psaný text je více explicitní a úplný, to u mluveného projevu může nahradit daná situace a prostředí. Mluvená podoba jazyka je uvolněná, neuspořádaná a může být i útržkovitá, psaný text však obsahuje gramaticky úplné odpovědi. Psaná nebo mluvená realizace se odráží v celkové stylizaci komunikátu. Mluvčí často nedodržují započatou syntaktickou konstrukci, dopouštějí se zadrhnutí, přecheknutí, hezitačních zvuků a vycpávkových slov. Psaný projev si můžeme rozvrhnout, promyslet, a především jej můžeme opravit, což nám časový tlak při nepřipraveném mluveném projevu neumožňuje. To ale koresponduje s tím, že psaný text můžeme pročitat opakovaně, mluvené slovo však plyne a vrátit jej nelze.⁹

Podle Jany Hoffmannové je mluvená forma jazyka vázána na vztahy mezi komunikanty a jejich bezprostřední kontakt, současnost produkce a recepce v témž čase a často i na společnou činnost komunikujících. S tvorbou psaného projevu je pak spojena především připravenost, organizovanost, uspořádanost, komplexnost a státnost. Díky tomu můžou takové texty zpracovávat složitější tematiku.¹⁰

4.1 Psanost a mluvenost na chatu

S chatovou komunikací souvisí vztah mezi mluvenou a psanou formou textu. Tato komunikace se vzpírá zařazení do obvyklých klasifikací především proto, že se v ní střetávají protiklady psanosti a mluvenosti. Formálně jde o komunikaci psanou, ale zaměříme-li se na strukturu replik, najdeme mnoho prvků a rysů řeči mluvené. Také autoři odborných prací o chatu ji označují jako komunikaci kolísající mezi psaností a mluveností. Podle Evy Jandové „komunikace na chatu probíhá sice v psané formě, ale jinak vykazuje většinu rysů komunikace mluvené – je neoficiální, nepřipravená, spontánní, vázaná na konkrétní situaci, uplatňují se v ní rysy expresivity a emocionality,

9 ČMEJRKOVÁ, Světa – HOFFMANNOVÁ, Jana. Mluvená čeština: Hledání funkčního rozpětí. Praha: Academia, 2011, s. 34.

10 HOFFMANNOVÁ, Jana. Stylistika a... Praha: Trizonia, 1997, s. 76–77.

má dialogický charakter; probíhá sice ve veřejném médiu, ale její ‚veřejnost‘ je časově omezená tím, jak text poměrně rychle mizí z obrazovky“.¹¹

Konverzace českých chatů analyzovala také Olga Müllerová, podle níž existují dva hlavní znaky věty, které v mluveném textu nefungují. Jedná se o syntaktickou a významovou úplnost a intonační signalizaci, která je v textu vyjádřena tečkou. Mluvčí se soustřeďuje na sdělení obsahu a formální a logické uspořádání vět už jej nezajímá. Stejně tak vnímá posluchač primárně obsah sdělení. Psaný text je strukturován do větých celků na základě znalosti určitých pravidel jazyka, tudíž je obsahová a formální stránka v souladu. V tomto ohledu se ale chatová komunikace přiklání spíše k podobě mluvené, většina účastníků totiž pravidel nedbá a cílem je stejně jako u mluvené komunikace věcné sdělení obsahu. Dále pak podle Müllerové existují určité procesy, které způsobují, že syntaktická pravidla řeči nejsou dodržována a narušují je psychologické faktory jako například momentální rozpoložení mluvčího včetně jeho fyzického stavu, jeho vyjadřovací schopnosti, komunikační zkušenost a vzájemný vztah komunikantů.

V chatové komunikaci se rysy písemnosti a mluvenosti prolínají a jsou podporovány mnoha faktory. Mluvenost posilují na chatu například citoslovce, nespisovná a expresivní slova, vulgarismy nebo emotikony. Psanost podporují spisovné prostředky, zdvořilostní obraty, interpunkce, knižní a zastaralá slova. „Problematika psanosti a mluvenosti je velmi široká a komplexní a úvahy o ní jsou prakticky vždycky zároveň úvahami o dalších příznacích textu, jako jsou připravenost/nepřipravenost, spisovnost/nespisovnost, spontánnost/čtenost, dialogičnost/monologičnost atd.“¹²

4.2 Spisovnost a nespisovnost

Spisovnou češtinu používáme zpravidla při psaném projevu, kdy je vnímána jako útvar samozřejmý a zcela náležitý, jak o tom svědčí například její užití v odborné a vědecké literatuře, v administrativních písemnostech, ve zpravodajství, publicistice a současné beletrii.¹³ Můžeme se ale setkat i s psaným projevem nespisovným, především u neoficiálních komunikátů. Při mluveném projevu si volíme mezi spisovnou češtinou

11 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 88.

12 MÜLLEROVÁ, Olga. Mluvený text a jeho syntaktická výstavba. Praha: Academia, 1994, s. 26.

a jinými varietami mluveného jazyka. Podobně nahlíží na tuto problematiku Karel Hausenblas, podle nějž je pro jazyk hovorový a obecný charakteristickou vlastností, že se ho v největší míře používá právě v projevech mluvených. V oblasti spisovného vyjadřování se více projevuje písemná forma jazyka. Hausenblas také uvádí vlastnosti, které jsou pro mluvené vyjadřování specifické. Patří mezi ně například užívání zvukových prostředků (pro syntax má největší důležitost intonace a přízvuk), moment mluvení (vázanost na čas) nebo trvalost písemného záznamu, s čímž souvisí i větší závaznost tohoto vyjádření. Jsou zde také méně ostré hranice mezi větami a v projevech prostěsdělovacího stylu se nevyskytuje takové množství závazných prvků, jakými jsou například pozdravy. Mluvenost, nepřipravenost a prostěsdělnou funkci uvádí Hausenblas jako činitele ovlivňující výběr jazykových prostředků. Syntaktická výstavba se pak mění podle toho, zda hovoříme o promluvě monologické, nebo dialogické, ve které se projevuje řada svérázných rysů jako neúplnost větných konstrukcí či vynechání některých větných členů, implicitnost a způsob navázání na předchozí repliku.¹⁴

Chat funguje jako běžná neformální konverzace, při které účastníkům ve většině případů nezáleží na užití jazykové formě. Jazyk používaný na chatu se proto výrazně liší od jiných textů psané komunikace, například dopisů, e-mailů apod. Účastníci nerespektují ortografickou normu, často používají nespisovná slova a jazykové prostředky obecné češtiny v rovině morfologické a lexikální, a ve větné stavbě se projevují prvky podobné projevu mluvenému.¹⁵ „Specifičnost jazyka chatu není jen českou záležitostí, diskuse o ní se objevují i v publikacích o chatu např. v němčině, angličtině, francouzštině či ruštině.“¹⁶

Zdeněk Starý ve své publikaci *Psací soustavy a český pravopis* uvádí, že „český pravopis je ušit příliš těsně na míru češtiny spisovné, než aby byl spolehlivým

13 ČMEJRKOVÁ, Světlá – HOFFMANNOVÁ, Jana. Mluvená čeština: Hledání funkčního rozpětí. Praha. Academia, 2011, s. 46–47.

14 HAUSENBLAS, Karel. *Miscellanea*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2003, s. 126–133.

15 JANDOVÁ, Eva a kol. *Čeština na WWW chatu*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 87.

16 Tamtéž, s. 87.

a bezkonfliktním nástrojem zápisu češtiny vůbec¹⁷. Internetový chat podává důkazy o tom, jak může být takový zápis češtiny složitý. Probíhá sice ve formě psané, má ale rysy komunikace mluvené – neoficiálnost, nepřipravenost, spontánnost, vázanost na konkrétní situaci, expresivitu a emocionalitu.¹⁸

17 STARÝ, Zdeněk. Psací soustavy a český pravopis. Praha: Karolinum, 1992, s. 103.

18 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 88.

5. Kompenzace nepřítomnosti vizuálního kanálu

Jak již bylo uvedeno, chatová komunikace zcela postrádá složku nonverbální. Jedná se o prozodické prostředky (intonace, pauzy, tempo řeči) a prostředky neverbální (oční kontakt, proxemika, mimika). Postupem času se účastníci internetové komunikace s tím, že nevidí ani neslyší svého komunikačního partnera, dokázali alespoň částečně vypořádat. Některé tyto prostředky mohou být graficky kompenzovány, ustálily se totiž specifické způsoby psaní, které jsou schopny je nahradit, například použití emotikonů, zmnožení písmen, psaní velkými písmeny nebo znázornění pauzy několika tečkami.¹⁹

Absence některých vlastností mluvené komunikace může vést k potřebě uživatelů nahradit mluvenou podobu jazyka jiným způsobem, a to zápisem ortoepicky vyslovované podoby slov, tedy použitím zjednodušené fonetické transkripce. Mezi takové jevy patří například zápis podobu znělosti (tak – tag: CHAT-130 „ne ? :P a kdo si ho tag udělal ? přes stag :P“), vynechání písmena *j*- na začátku (případně i ve středu) tvarů slovesa *být* a dalších sloves jako *jmenovat se* a *jít*. Takové situace dokládají příklady CHAT-129 „*HEJ ŠERON.. potkal sem hustyho v huline :D a napřed sem ho nemohl poznat a pak sem si nemohl vzpomen jak se menuje :D jenom sem vedel že ten chlapec se mnou chodil do školy :D a pak sem si vzpomel že je to hustyyy ale že je to tomas sem zistil až jak už se mnou nebyl :D*“ a CHAT-131 „*nevim :D zaleži o co de asi a stejne pak nevim :D*“.

5.1 Emotikony

Slovo emotikon vzniklo kombinací anglických slov *emotional* a *icons* (emocionální obrázky).²⁰ Aby byly nahrazeny prozodické, neverbální a paraverbální prostředky komunikace, ustálily se tyto grafické značky. Jsou specifické pro užívání výhradně v neformální komunikaci, jejich používání je ale stále častější i v komunikaci formou e-mailů nebo dopisů. Emotikony, pro které se ustálilo slovo „smajlík“, se ale objevily už v 19. století, v době psacích strojů.²¹ Zásadní roli v jejich rozšíření hrají chat a textové zprávy. „Základní podobou emotikonu je ta, která odpovídá anglickému výrazu *smiley*.

19 JANDOVÁ, Eva. Konverzace na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2007, s. 38.

20 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 36.

Jde o symbol pro usměvavý obličej otočený o 90° doleva a vytvořený pomocí interpunkčních znamének dvojtečky, spojovníku a kulaté závorky zprava.²² Dvojtečka vyobrazuje oči, závorka ústa a spojovník nos, ten se ale v mnoha případech vypouští. Obměnou dvojtečky nebo závorky za jinou grafickou značku se pozměňuje význam. Těchto obměn už v dnešní době existuje nepřeborné množství a některé internetové příručky nebo knižní publikace o chatové a jiné internetové komunikaci nabízejí jejich přehled. Také dochází ke zmnožení závorek, tím uživatel zesiluje intenzitu vyjádřené emoce.

5.1.1 Emotikony v korpusu

Nejčastěji používaným emotikonem v internetovém prostředí je základní podoba této značky, tedy tato: :-). Jak už jsem zmínila výše, základní podoba emotikonu se vyskytuje ve formě se spojovníkem i bez něj, celkově ale velmi často. Nespornou výhodou je, že jediná tato grafická značka dokáže komunikaci pozvednout na úplně jinou úroveň, nesmíme ji ale chápat jako povinnou složku této komunikace. Vyskytují se situace, kdy je absence emotikonu chápána jako negativní postoj. Důkazem je tomu příklad z korpusu, a to CHAT-36 „*co se stalo? si zas jak..*“, „*nic.. promiň. ti nemužu normalně odpovědět? :)*“, „*muzes... ale vis jak je ten FB neosobni :) napises neco bez smajlika a hned to vypada jak dybys me vrazdila.. mam radost ze mas radost :P*“. Frekvence výskytu tzv. smutného smajlíka je daleko menší. V chatové komunikaci se objevuje velmi zřídka. Na rozdíl od základní podoby emotikonu, která může sloužit jen místo vycpávkového slova, smutný smajlík nese větší podíl expresivity, př. CHAT-37 „*Ja nevim jak ti pomoct, ale to je hrozny jak trpis na tu zimu :(*“. Dalšími nejčastěji se vyskytujícími podobami emotikonů jsou tyto, zde s konkrétními příklady:

:-/ – značí rozladěnost, nesouhlas, nespokojenost,

př. CHAT-37 „*Tak frc domu a delej to doma, akorat lehnes! :-/*“;

O:-) – svatý, nevinný, andílek;

21 KASÍK, Pavel. :-) Microsoft pomohl vykopat první smajlík [online]. 2006. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <http://technet.idnes.cz/microsoft-pomohl-vykopat-prvni-smajlik-f0b-/sw_internet.aspx?c=A061103_170742_sw_internet_dno>.

22 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 38.

př. CHAT-39 „*nevadilo by teda kdyby zítra? O:-)*“;

:-* – polibek,

CHAT-40 „*Kaciiiiiii vse nejlepsi k narozeninkam!!! Pusu:-******“,

CHAT-41 „*Mas hlad? Ne, chtel jsem ti dat pusu...:-**“;

:-O – udivení, zděšení, ohromení,

CHAT-42 „*:-O máš to v plánu?*“

:-P – vyplazený jazyk;

CHAT-31 „*Vy jste holky totiž trochu podobné i povahově, ona je taky takový samorost*
:P“.

počet replik celkově	744
repliky s alespoň jedním emotikonem	424

Při používání emotikonů nezáleží jen na momentálním rozpoložení uživatele a jeho úmyslu dát najevo emoce. Důležitou roli hraje i vzájemná znalost a blízkost komunikujících. Zde platí přímá úměra, že čím lépe se uživatelé znají, tím vyšší je počet použitých emotikonů. V korpusu se vyskytují tyto grafické prostředky u více než poloviny replik, což souvisí s druhem chatové komunikace a vzájemnými vztahy chatujících osob.

5.2 Psaní velkými písmeny a množení grafémů

Právě používání velkých písmen mimo pravidla jejich obvyklého použití je v internetovém prostředí jedním ze způsobů, jak nahradit neverbální složku komunikace. Konkrétně může jít o vyjádření důrazu, zvýšeného hlasu, apelu, radostného výkřiku, ale i křiku z rozčilení až výhrůžky. Tímto způsobem mohou být psána jednotlivá slova, spojení více slov i celé věty, pokud je chce uživatel zdůraznit. S tímto jevem úzce souvisí také množení znaků. Jev způsobuje, že příspěvek ztrácí na neutralnosti výrazu, naopak je posílena emociálnost jednotlivých promluv. „Nejčastěji se zmnožují koncové samohlásky nebo samohlásky v koncových slabikách slov.

Sugeruje se tak jejich prodloužená výslovnost, hlasová intenzita, emfatický intonační průběh jako složky celkového expresivního zvukového průběhu většinou kontakto- vých výpovědí, které mají podobu nejrůznějších zvolání a výkřiků.²³ Ke zmnožení ale dochází i u grafémů označujících konsonanty. Ani zmnožení interpunkce není výjimkou. Chatová replika tak posiluje svou povahu mluveného projevu.

5.2.1 Psaní velkými písmeny a množení grafémů v korpusu

Přirozenější je v těchto případech prodlužování samohlásek, ale ani množení souhlásek není v korpusu výjimkou. V rámci slova se množí nejčastěji hlásky koncové. Nejčastěji se však ve zmnožené podobě vyskytují znaménka interpunkce. Tak tomu je v největší míře u vykřičníků a otazníků, jejichž zmnožení může do jisté míry zastoupit příznakovou intonaci.

V nejhojnějším počtu jsou v korpusu zastoupené zmnožené vokály, postupně tedy *a*, *e*, *i*, nejčastěji *o*, *u* a *y*. Na takové situace můžeme narazit v těchto případech: CHAT-96 „**jee** :) bože, já zapoměla!! vy dovolenkujete! **uaaa**, dobře dobře, moc dekuji :)“, CHAT-137 „**čaaau**:) asi fajn:)“, CHAT-40 „**jeeeeee** ty jsi zlato :))) taky pusu! se na tebe těším už :)“, CHAT-104 „**jěj gratulacee** :) z jakého předmětu? :)“, CHAT-112 „**neeee**, žádná diskuze, mě až fyzicky bojí dívat se na takovýho epeša“ a CHAT-16 „**ahoj ahoj, noo**, jsem, ale zrovna jedem k babičce na oslavu“. Jak již bylo zmíněno, ojediněle se objevují i případy, kdy jsou zmnožené konsonanty, typické pro chatovou komunikaci je to konsonant *m* ve výrazu *hmm*, takto: CHAT-70 „**hmm**“ a konsonant *r* v replice CHAT-95 „**grr** ještě pět minut potom jsem se z něho celá klepala, jak mě naštvá“.

zmnožení grafému a	10
zmnožení grafému e	13
zmnožení grafému i	4
zmnožení grafému o	18
zmnožení grafému u	3
zmnožení grafému y	2

23 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 173.

6. Specifika chatu v syntaktické rovině

6.1 Pozdravy a oslovení

Podle etikety by měla každá komunikace začínat, a zároveň končit pozdravem, i když nám chat neumožňuje k němu připojit například úsměv, podání ruky nebo jiný posunek, což bývá v běžné komunikaci velmi důležité. „Podání ruky patří na celém světě k nejrozšířenější formě pozdravu. Kdysi podání ruky dokazovalo, že v ruce nedržím zbraň, proto musí být symbolika podávání ruky tak čistá.“²⁴ V analyzovaných komunikátech se objevovaly případy, ve kterých se na samém počátku místo oslovení objevila otázka, nebo oznamovací věta. Pro příklad: CHAT-11 „*pojedu asi dnes domu a přijedu zítra, jak to zvládáš? A mam dnes zavolat na to sushi na zítřek, třeba na 6?*“, CHAT-12 „*Co to bylo v noci za error?*“ Pozdravy, stejně jako v mluvené komunikaci, účastníci chatu často používají ve spojení s oslovením.

Pozdrav je spojený s projevem úcty a slušnosti, proto by měl být nedílnou součástí zahájení každé konverzace, ať už mluvené, nebo psané. Od pozdravu se může odvíjet atmosféra celé konverzace a často po něm následují zdvořilostní fráze, které slouží jako úvod dialogu, například CHAT-136 „*Ahoj, jak se ti dari? A kdy přijedes?*“, CHAT-137 „*ahoj Kaci. jak se mame? :)*“. Podle analýzy Evy Jandové má ve většině případů první replika na chatu primárně funkci navázání kontaktu, někdy se připojuje žádost o konkrétní informaci nebo o pomoc. Jelikož je chatová komunikace záležitostí neformální, objevují se expresivní výrazy i v pozdravech, jen málokdy je úvodní replika oproštěná od pozitivně či negativně zabarvených výrazových prostředků.²⁵

U oslovení nejen v chatové komunikaci platí jednoduché zdvořilostní pravidlo. „Oslovujeme vždy tak, jak si to dotyčná osoba přeje.“²⁶ Zde můžeme zmínit sociální deixi, kterou „se rozumí referování k osobám specificky podmíněné sociálními rolemi komunikantů“²⁷, tedy společenskými pravidly souvisejícími s užíváním jazyka. S tím souvisí sociální distance, která má rovinu vertikální a horizontální. Vertikální rovinou se

24 MATHÉ, Ivo – ŠPAČEK, Ladislav. *Etiketa*. Praha: BB art, 2005, s. 13.

25 JANDOVÁ, Eva. *Konverzace na WWW chatu*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 45.

26 MATHÉ, Ivo – ŠPAČEK, Ladislav. *Etiketa*. Praha: BB art, 2005, s. 23.

rozumí vztah nadřazenost–podřazenost, horizontální rovinu chápeme jako dimenzi prostorovou a časovou, patří sem ale i rozdíl mezi komunikací interpersonální a masovou. Všechny komunikační akty a role jejich komunikantů jsou z pohledu sociální deixe dány průsečíkem všech sociálních vztahů.²⁸

6.1.1 Pozdravy a oslovení v korpusu

Ve většině případů se pozdravy v chatové komunikaci shodují s pozdravy používanými v běžné denní mluvě. Například CHAT-1 „*čao Tomi, budeš mít přes týden nebo sobota neděle nějakou práci?*“, CHAT-2 „*čao Veru. až budeš mít čas, ozvi se. zavolám ti ohledně té plakety*“, CHAT-3 „*čauky. tak dej vědět časy. zařídím se podle rozvrhu*“, CHAT-13 „*aha :D domluvíme se ještě, zatím čus bus :)*“ CHAT 4 „*čágo*“, CHAT-5 „*ahoj Deni, nechceš jít večer někam sednout?*“, CHAT-9 „*hoj*“... Pozdravy při tykání a vykání se v chatu používají také stejně jako v mluvené komunikaci, jen málokdy ale nastane případ, že by spolu chatovali dva lidé, kteří si vykají, protože účastníky chatu jsou z převážné většiny mladí lidé, kteří nemají důvod si vykat, příklad CHAT-10 „*dobrý den:) učím se, v úterý mám zkoušku a pak ještě jednu začátkem února*“. Naopak se vyskytl případ, kdy se dva kamarádi zdraví pozdravem „dobrý den“, ačkoli si tykají. Tato situace se jeví jako příznaková, viz CHAT-7 „*dobrý den, můžu ti poslat tu fotku? mám z ní velmi rozporuplný pocit, ale nevím, co předělat*“. Nejfrekventovanějšími případy jsou podoby slov *čau* a *ahoj*, hned za nimi následuje *nazdar*, CHAT-30 „*nazdar, jen neděle možná*“.

Oslovení účastníků se objevují v různé formě, na chatu však častěji než kdekoli jinde můžeme najít oslovení vyjádřená expresivními jazykovými prostředky, ať už pozitivními, nebo negativními. Takovému případu odpovídá například CHAT-15 „*Miláčku můj, princezno, já tu adresu vím přece, ale vždyť nevíme co bude po víkendu andílku..*“, CHAT-20 „*Myslel jsem to dobře nafuko*“, CHAT-22 „*lásko, jak to vypadá?*“ nebo CHAT-23 „*čičí a nezapomeň na tu žehličku*“. Ani pejorativní oslovení nejsou výjimkou, viz CHAT-19 „*nafoukanče*“ a CHAT-24 „*jsi pako :D*“. Skutečný význam ale může být opačný, tedy ne přímo negativní. Nejčastěji se pak vyskytují zdvořiliny jmen

27 HIRSCHOVÁ, Milada. Pragmatika v češtině. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006, s. 68.

28 Tamtéž, s. 69.

jako CHAT-26 „*díík, Vojtíšku :)) nejhodnější ;)*“, přezdívky – CHAT-27 „*Strajku pomůžeš mi? :) potřebuju poradit*“, CHAT-16 „*Barbucho, jsi v KM?*“ nebo zkomoleniny, případně zdrobněliny příjmení – CHAT-28 „*Hudánku, zůstal jsi v Brně?*“

počet replik celkově	744
počet replik obsahujících oslovení	76

Oslovení na chatu funguje prakticky stejně jako v běžně mluvené komunikaci. Autor se tak snaží navázat kontakt, udržet si pozornost nebo zapůsobit na oslovovaného. Oslovení se v korpusu objevují ve více než desetině analyzovaných replik. Jde především o vlastní jména osob, přezdívky a slova citově zbarvená.

6.2 Interpunkce

Mezi členicí znaménka neboli interpunkci patří tečka, otazník, vykřičník, čárka, středník, dvojtečka, tři tečky, pomlčka, závorky a uvozovky. V textu jsou používána k oddělení výpovědních celků a tak i k zpřehlednění. Naznačují také větnou intonaci, do jisté míry se tedy zároveň podílejí na citovém zbarvení. Mají funkci rozdělovací a zdůrazňují významovou a zvukovou stavbu. Každé interpunkční znaménko má svá pravidla užívání a pro psaný projev nepostradatelný význam. Do té doby neznámou interpunkci začal používat až v 15. století italský tiskař a nakladatel Aldus Pius Manutius, který zavedl čárku, středník a dvojtečku.²⁹

6.2.1 Interpunkce v korpusu

Interpunkční znaménka jsou v chatové komunikaci používány velmi specificky. Jelikož celá replika obvykle nezačíná velkým počátečním písmenem, není zvykem na konci věty psát ani tečku. Jiné je to však v případě rozkazovací nebo tázací věty, kdy jsou vykřičník a otazník naprosto běžně používanými grafickými značkami.³⁰ Jednotlivé repliky jsou poměrně krátké, většinou odpovídají jedné nebo dvěma větám. To vede k oslabení tendence psát mezi nimi čárku, protože uživatel nemá potřebu vnitřního členění. Pokud ano, velmi často je čárka nahrazena třemi tečkami, nebo v horším

29 KOČIČKA, Pavel – BLAŽEK, Filip. Praktická typografie. Brno: Computer Press, 2004, s. 56.

30 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 98.

případě i jiným počtem teček, které jsou často dokonce odděleny mezerami (CHAT-33 „*Kati promin zapomnela jsem odepsat... jsem v metru a možna budu spat u Kubi, ale spis přijedu domu...*“; CHAT-35 „*kačenko .. no z prahy přijedem večer s daniem .. a hned v pátek jsem od rána v práci a pak máme ten ples tak to asik nic .. ale děkuji :)*“), vykřičníkem (CHAT-34 „*neviděla! co se dělo? ty mi nic neřekneš!*“), nebo emotikonem (CHAT-13 „*aha :D domluvíme se ještě, zatím čus bus :)*“). Pokud uživatel použije čárku, užití jen málokdy odpovídá interpunkčním pravidlům. Dalším častým prohřeškem je směšování českých interpunkčních pravidel s anglickými. Tak je tomu především v případě používání uvozovek.³¹ Uvozovkám se podle jejich vzhledu říká také 99–66 a jakákoli jiná podoba je podle typografických pravidel nepřipustná,³² například CHAT-27 „*prý: "jaká druhá řeka, co to meleš...tady žádná druhá řeka není!!!"*“, CHAT-128 „*každopádně, holky prý nadávaly na to, že je malá šance se uplatnit a také na "zbytečné" předměty*“.

Několik dalších příkladů:

CHAT-31 „*Ne, jen říkám že jste si podobné víc než si myslíš, ale ty jsi říkala že nevíš zda to je dobře...:))*“,

CHAT-32 „*mimochodem, včera jsem dostal, u toho piva nápad a dnes si čtu forbes a zrovna tam o tom píší..*“

CHAT-32 „*pivnice, ale prostě jiná, jen nevím, jak by to v Ol uspělo, zda je tu na to dost ekonomické síly a taky hlavně, není kapitál teď..*“.

6.3 Nepravidelnosti větné skladby

„Porušení vazeb se pokládají v psaném textu za stylizační nedostatky, ve spontánní mluvě – až na anakolut – jsou však tolerovány.“³³ Často se setkáváme s případy, kdy je formulace výpovědi nepřesná, a my ji dovedeme pochopit jen na základě znalostí

31 JANOVEC, Ladislav a kol. Na co se často ptáte: Jak používat čárku a další interpunkční znaménka. Praha: Klett nakladatelství, 2006, s. 10.

32 KOČIČKA, Pavel – BLAŽEK, Filip. Praktická typografie. Brno: Computer press, 2004, s. 61.

33 ČECHOVÁ, Marie – KRČMOVÁ, Marie – MINÁŘOVÁ, Eva. Současná stylistika. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s. 186.

a významu užitých slov. V mluveném projevu nám může pomoci členění pomocí zvukových prostředků, v psané podobě si však musíme pomoci například změnou formulace.

6.3.1 Anakolut

V případě, že souvětí končí, nebo pokračuje jinak, než jak byla započata syntaktická konstrukce, jedná se o anakolut neboli vyšinutí z větné vazby. Původní větné schéma se zde mění v jiné a následující část věty nenavazuje správně. Nejčastěji k tomuto nedostatku ve výstavbě výpovědi dochází v mluveném, často spontánním projevu, který je přerušen vsuvkou, a mluvčí tak může ztratit přehled o tom, jak větu začal.

6.3.2 Kontaminace

Situace, kdy je určitá vazba zaměněna vazbou jinou, nesprávnou, mluvíme o kontaminaci, jindy také směšování. Špatná vazba je převzata od slova podobného významu. K tomuto zkřížení vazeb dochází velmi často vlivem cizích jazyků. V angličtině nebo němčině mají slova jiné slovesné a jmenné vazby, proto dochází ke kontaminaci. Typickým příkladem může být anglická slovesná vazba *discuss something*, z čehož vznikne česká kontaminovaná vazba *diskutovat něco*, přestože správná podoba je v češtině *diskutovat o něčem*. Takové případy můžeme nejčastěji najít u sloves navzájem významově blízkých. Některé vazby už ale nemůžeme považovat za chybné, protože se postupem času ustálily a ve Slovníku spisovného jazyka českého najdeme obě jejich podoby. Například jmenná vazba slova *specialista pro/na*, kdy Slovník spisovného jazyka českého uvádí příklady s oběma předložkami.³⁴

6.3.3 Zeugma

Zeugma neboli zanedbání dvojí vazby vzniká spojením dvou nebo více větných členů jednou vazbou, přestože každý z nich vyžaduje jiný druh spojení. Mluvčí chce urychlit svůj projev, proto spojí dohromady vazby, které k sobě nepatří. Tím vznikají spojení jako *píšu a volám všem*. První vazba se elipticky vynechává, v těchto situacích jde však o chybu. „Většinou se za zeugma pokládá takový případ, kdy dochází k nesplnění syntaktických pravidel, tj. kdy na závislém členu vyjádřená syntaktická závislost

³⁴ DOLEŽAL, Lubomír a kol. Slovník spisovného jazyka českého III, R–U. Praha : Academia, 1966, s. 463.

jednoho ze spřažených výrazů odporuje syntaktické závislosti požadované druhým ze spřažených výrazů.³⁵

6.3.4 Atrakce

Pokud nejsou sousední tvary slov náležitě přizpůsobeny, například pádem, mluvíme o atrakci. K tomu může dojít především vlivem zvukově podobného tvaru vedlejšího slova. Školským příkladem této nepravidelnosti je rčení *je širší než delší*. Při porovnávání se neuzívá dvakrát stejného stupně přídavného jména, ale odborný časopis Naše řeč uvádí, že tento případ je jedinou výjimkou v českém jazyce. Jde o ustálené rčení, proto si tyto dva komparativy za sebou můžeme dovolit.³⁶

6.3.5 Nepravidelnosti větné skladby v korpusu

K odchylkám od větné skladby dochází jen zřídka. V korpusu se vyskytuje anakolut, a to většinou kvůli nepozornosti uživatele, který si po sobě neuspořádaný napsaný text nepřečte. Konkrétní příklad pak vypadá takto: CHAT-43 „*asi bych tam chvíli dělat chtěl, zkušenost z jiného oboru co by mi pomohla třeba do budoucna, že to není stovebnictví a kousíček od domu..*“, CHAT-49 „*a to si nemyslím, že ty bys nějak zvlášť zakazovala, jako ale tak Honza, myslím že oni jsou v tom všichni stejní, si věci přibarví aby to nějak vypadalo*“. Nejčastěji se objevující odchylkou je atrakce. Případy, které se vyskytly v korpusu, odpovídají chybám vyskytujícím se i v běžné, mluvené komunikaci. Jsou to tyto: CHAT-44 „*btw zjistil jsem že přihlášky na výšky jsou ve většině případech do konce března až...*“, CHAT-46 „*to nejde spousta lidem :) teď to mám taky třeba blbě :D správně je spousta lidí :)*“. CHAT-50 „*ale to asi ne, zas by mi nafoukalo do uch :D*“ a CHAT-47 „*v těch botech, ze kterých mám puchýře :D jo, skoro baleríny*“. Jediným příkladem zeugmatu nalezeným v korpusu je CHAT-85 „*pátek .. ještě obepisuju a volám všem .. uvidíme jak to dopadne ..*“, a to kvůli vypuštění jednoho tvaru substantiva. Příklad kontaminace odpovídá situaci, kdy jeden uživatel upozorňuje druhého, že se v jeho textu kontaminace vazeb vyskytla a je potřeba ji opravit. Takto:

35 BACHMANNOVÁ, Jarmila a kol. Encyklopedický slovník češtiny. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 565.

36 SVOBODOVÁ, Diana. Širší než delší, Naše řeč. [online]. 1923, roč. 7, č. 4. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=1987>>.

CHAT-45 „beru, ta první věta je divná. máš tam dvakrát vaší. A potom se ti tam opakuje studentkou a studuji. napiš tam třeba, že studuješ druhý ročník oboru ... na Mendelově univerzitě. taky se ti tam třikrát opakuje slovo obor. tak to zkus nějak eliminovat. a poznat a pracovat ve vašem kolektivu nemůžeš takhle napsat, to je **kontaminace vazeb**. musíš to rozdělit, třeba: poznat váš kolektiv a zapojit se do něj, nebo tak něco“. Druhý případ kontaminace vypadá takto: CHAT-48 „no tak jsem to řekla, a on se na mě úplně **osočil**“.

anakolut	2
atrakce	4
kontaminace	1
zeugma	2

Příkladů nepravidelnosti větných vazeb není v korpusu mnoho, proto byly všechny uvedeny výše.

7. Specifika chatu v lexikální rovině

7.1 Lexikální prostředky v korpusu

Chatová komunikace na internetu je prostředím, kde se setkáváme jednoznačně s největšími odchylkami od Pravidel českého pravopisu. Důvodem je především úspora času, absence reprezentativní funkce a do jisté míry i věk uživatelů. Jazyk chatové komunikace se nejvíce podobá obecné češtině, která se liší od spisovné především v rovině lexikální. Komunikace na chatu obsahuje složku spisovnou i nespisovnou, přičemž ve spisovné se vyskytují výrazy neutrální, odborné, knižní až archaické a expresivní; v nespisovné jsou to výrazy hovorové, nářeční, slangové, výrazy profesní mluvy, případně argot a nespisovná expresiva.

7.2 Dialektismy

Nářečí, nebo také jinak dialekt, je nespisovný jazykový útvar, lokálně omezená varieta jazyka s určitými rysy užívaná především mluvčími z dané geografické oblasti. Mimo rozdílů ve zvukové stránce, stavbě slova i slovní zásobě je mezi nářečími českého jazyka také velké množství shodných rysů, příslušníci tedy ve většině případů nemají sebemenší problém s dorozumíváním se. Dialekt se omezuje primárně na mluvenou a neveřejnou komunikaci. Nářeční prvek, který spadá do systému určitého geografického celku a je obyvateli zde žijícími užívaný, se nazývá dialektismus. Taková slova se mohou vyskytovat v jednotlivých jazykových rovinách, nejčastějšími jsou však dialektismy v rovině lexikální. Pokud dialektismus překračuje hranice jednoho nářečí a funguje ve více dialektech, mluvíme o regionalismu nebo výrazu oblastním. „V češtině jde většinou o regionalismy typické pro většinu území Čech (čechismy) nebo Moravy (moravismy).“³⁷

Dalším vývojovým stadiem dialektu je interdialekt. Jedná se o nadnářeční formu nespisovného jazyka, ve které se stírají rozdíly mezi jednotlivými nářečími. V češtině je tímto útvarem obecná čeština, obecná hanáčtina, obecná moravská slovenština a obecná laština (slezština). Nejčastějším a nejrozšířenějším interdialektem je obecná čeština,

37 BACHMANNOVÁ, Jarmila a kol. Encyklopedický slovník češtiny. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 110.

kteřá vznikla postupnou nivelizací české nářeční skupiny. Obecná čeština zahrnuje jazykové prostředky společné většině dialektů na území Čech.

7.2.1 Dialektismy v korpusu

Specifickým prostředím, kde se můžeme setkat s dialektismy v písemné podobě, je právě chat. Nejčastější podobou tohoto jevu jsou podstatná jména, dále pak slovesa. Objevil se však i případ dialektismu morfologické roviny. Příklady vypadají takto: CHAT-52 „*Penize ti pořeším jak to půjde když budeš v **rachotě** ale s chlapem ti nepomůžu :) ale to ty zvládneš*“, CHAT-87 „*70 dolaru a ted je novej co je bilejší pozadi a da se **rožnout** na noc myslim za 120 ale nevim s tim poštovnym kolik no..*“, CHAT-88 „*no jo... tak promin ze jsme tě hned nepoznal...ale znáš to daš si jednu **baňku** druhou a už nemáš přehled...*“, CHAT-89 „*některí **majou** třeba zničeny vlasý*“, CHAT-90 „*ale když mě necháš přespat třeba ve **špajzce**, tak klidně :D*“, CHAT-91 „*počkej, ty jsi ted'ka ještě doma?:D já že někde v **šalině** nebo kde :D vlastěn ne u vás to nejsou **šaliny!***“, CHAT-92 „*Esi bude v lete **fenyk** du na to*“, CHAT-93 „*hej beztak! **tož** se na to podívej :D přijde ti to normálné? :P*“ a CHAT-94 „*asi to **majo** pokaženy :D*“. Vzhledem k původu korpusu pocházejí tyto dialektismy převážně z oblasti Moravy. Slovo *rachota* se používá v Ostravě a jejím nejbližším okolí.

7.3 Slang a argot

Nespisovná slovní zásoba, která je spjatá s prostředím pracovním nebo zájmovým, se nazývá slang. Tato pojmenování bývají omezena na mluvený projev příslušníků určité skupiny nebo povolání a také se k tomuto prostředí váží tematicky. Slangová slovní zásoba je tím bohatší, čím jsou sociální vazby v této skupině silnější. V literatuře se obvykle uvádějí tyto druhy slangů: herecký, studentský, číšnický, sportovní, hornický, rybářský, slang hráčů haret a slang hudebníků; existuje ale řada dalších.³⁸ Do této skupiny patří také profesionalismy, tedy odborné výrazy nespisovné. Odborný styl z této slovní zásoby čerpá, proto se původně slangová pojmenování mohou stát termíny. Profesní mluva však bývá od slangu někdy oddělována a považuje se za samostatnou skupinu. „Příčiny vzniku a užívání profesní mluvy a slangu jsou jiné. U slangu je to snaha o aktualizaci, zvláštnosti vyjadřování v nějaké sociální skupině. Důsledkem je

38 HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980, s. 23–24.

expresivita, variantnost, strukturní nápadnost slangových výrazů. U profesní mluvy je to zase snaha o ekonomičnost vyjadřování, nociónálnost.³⁹

Specifickým způsobem tvoření slov je pro tuto oblast univerbizace, kdy se z víceslovného pojmenování stane název jednoslovný: matykář, fyzikář – učitel matematiky, učitel fyziky; osobák – osobní vlak; přesilovka – přesilová hra; slepák – slepé střevo. Další způsobem tvoření je přenášení podle znaků vnější podobnosti (metafora) nebo vnitřní podobnosti (metonymie): betony – hokejové chrániče nohou; jesle – přehození míče mezi nohama.⁴⁰

Mluva společenské spodiny se nazývá argot. Dříve jej využívali zloději, překupníci, kapsáři nebo příslušníci jiných nežádoucích skupin. Dnes se vyskytuje například mezi narkomany a vězni. Tato slova slouží k utajení sdělení; zabraňují prozrazení veřejnosti, protože nezasvěcený člověk slovům obvykle nerozumí. Příznačným rysem pro argot je silná expresivita (chmaták, bachař).

7.3.1 Slang a argot v korpusu

Příklady, které se v analyzovaném materiálu vyskytly, můžeme vzhledem k průměrnému věku uživatelů označit převážně za slang studentský (CHAT-57 „*chtěla bych je všechny umět :D nebo se do nich aspoň podívat na **potítku***“, CHAT-99 „*no ani ne :(rano prace pak uceni uceni uceni.. chvile volna a **doučko** :(*“, CHAT-100 „*zčeknu jednu knihu a ten zbytek má určo dobře*“). Za slang pracovního prostředí bychom mohli považovat repliky CHAT-51 „*ale velikost a **rozpal?***“, „*CN, 12, **proklad** 1,7*“ a CHAT-53 „*:D :D :D Kačenko to bylo moc pěkný tak doufám, ale že to mamka jako **ZDEBARASOVALA** :D hele kdyby jste chtěli seženu ti platíčko i na doma :D :D*“. Příkladem argotu je pak CHAT-56 „*tos mi nerikala ze segra byla s vama kdyz dojeli **benga** :D takže asi nic zajimavyho :(*“, CHAT-153 „*Me to taky dost prekvapilo :) takov veci uz neresim :) a ty svetla :) sem si rikal pri jejim stesti ju zastavi **chlupati** a jeste bude platit pokutu :)*“ a CHAT-132 „*nestalo se nic, povím ti to dnes... :D **hulíš** lino, ne? :D jo, 15.45 fibi :)*“; „*nic **nehulím**:D*“.

39 MÜLLEROVÁ, Olga. Výzkum profesní mluvy, slangu a argotu, Naše řeč. [online]. 1998, roč.81, č. 4. [cit. 24. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7463>>.

40 HAUSER, Přemysl. Nauka o slovní zásobě. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980, s. 25–26.

dialektismy	14
slang	11
argot	4

V tabulce můžeme vidět, že výrazy označované za argot se v chatové komunikaci vyskytují velmi málo, u slangů a dialektů je frekvence výskytu o něco větší.

7.4 Knižní a archaická slova

Knižní slova jsou většinou spojena s jazykem v psané formě, můžou se však vyskytnout i v mluvených projevech. Jsou považována jako příznaková a tuto vlastnost si udržují téměř ve všech kontextech. V některých případech jsou až nadneseně slavnostní, jindy mohou vyznít směšně či parodicky.

Archaismy jsou slova vytlačovaná z užívání slovem jiným, většinou novějším a živým. V současných projevech se přestávají používat, mohou být ale užita například z důvodu stylistických nebo expresivních. Přemysl Hauser je rozděluje podle míry stárnutí na slova zastaralá nebo zastarávající. Z hlediska významového se vyskytují v různých oblastech jako pojmenování skutečností, vlastností a dějů. Najdeme je i mezi spojkami a citoslovci.⁴¹

7.4.1 Knižní a archaická slova v korpusu

Slova knižní a archaická jsou jevem, který lze v chatové komunikaci najít jen zřídka, protože uživatelé se ve většině případů snaží docílit spíše moderního a atraktivního projevu a knižní či archaické výrazy tomu nevyhovují. Ve zkoumaném materiálu se vyskytla knižní slova jen ojediněle (CHAT-58 „já nevím prosím tě :D hlavně měl 500 ode mě :D asi má sjednanej nějaký příspěvek na **živobytí** nebo já nevím“, CHAT-103 „Katerino, jste **znaménita** studentka, gratuluji. (Goddess) :), CHAT-101 „Kačenko tak já valím a pak se odeberu na **lože** :D takže ti přeji krásné sny a jsem rád, že už bude brzy neděle :))“), výjimečně se pak objevil archaismus (CHAT-102 „A nerikej mi truhlo.. co su nejaka **almara** bo co sakra“).

41 HAUSER, Přemysl. Nauka o slovní zásobě. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980, s. 41.

7.5 Odborné názvy

Odborný název neboli termín je pojmenování věci nebo jevu v prostředí vědního, uměleckého či technického oboru, ať už teoretického nebo praktického. Tato slova se většinou řadí do spisovné vrstvy jazyka. Jejich souhrn se nazývá odborné názvosloví nebo odborná terminologie. K vlastnostem, kterými by měl termín disponovat, patří především ustálenost, zajišťující bezproblémovost odborné komunikace, a jednoznačnost, přičemž je žádoucí, aby se pro termín v daném oboru nevyskytovala synonyma. Dalšími vlastnostmi jsou přesnost a neexpresivnost. Termíny mohou vznikat stejně jako jiná slova morfologicky odvozováním, skládáním či zkracováním, syntakticky vytvářením sousloví, sémanticky přenášením významů nebo přejímáním slov z cizích jazyků. Odborné názvosloví by bylo bez přejímání slov cizího původu velmi chudé. Cizí slovo je v domácím jazyce izolované a z toho důvodu zaručuje jednoznačnost, zároveň bývá ale omezeno jen na úzkou skupinu odborníků. Co se týká slovních druhů, mají v odborných termínech jednoznačnou převahu podstatná jména, na dalších místech jsou slovesa, přídavná jména a ojedinele příslovce.⁴²

7.5.1 Odborné názvy v korpusu

Nejčastějším funkčním stylem, ve kterém se odborné názvy vyskytují, je styl odborný, používaný v odborných publikacích, člancích a učebnicích. Odborné téma se v chatové komunikaci objevuje jen velmi zřídka, tomu tedy odpovídá i frekvence užití těchto slov v korpusu. Příklady nejčastěji odpovídaly prostředí lékařskému (CHAT-54 „*tak ja zase moc né, všechno se ted na mě valí...:-/ už v pondělí ma byt někdo zkoušenej s **astma bronchiale**...:-/ + **anatomie** srdce a plic“ a CHAT-85 „*dnes 7 hodin čekání na ORL, mám pokračování **antibiotik** proti krku a jako bonus propíchněj pravej **ušní bubínek**, tzn. mám se fakt skvěle :) kam podáváš přihlášku?“), další případy jsou z prostředí biologického (CHAT-55 „*tak to je asi to samý ten **keratin**, to by se mamce líbilo:D“)* a lingvistického (CHAT-116 „*tak když je to dvacetipětiletý jako **přídavné jméno**, tak není důvod tam cpát **plurál** podle mě, když to funguje jako **přívlastek**“).***

počet replik celkově	744
počet replik obsahujících odborný termín	24

42 POŠTOLKOVÁ, Běla a kol. O české terminologii. Praha: Academia, 1983, s. 34.

Ačkoli chatové prostředí nepatří k oblastem, kde by se očekávalo používání terminologie, objevují se zde odborné výrazy v ne zcela zanedbatelném množství. To závisí především na tematickém okruhu, ve kterém se komunikace pohybuje.

7.6 Expresiva

Vrstvu slovní zásoby, která nese určitý příznak, označujeme jako expresivní. Přemysl Hauser rozlišuje expresivitu hláskovou, slovtvornou a lexikálně-sémantickou. Citové zabarvení slova může vyjadřovat postoj nebo rozpoložení mluvčího. „Expresivní výraz bývá zpravidla chápán jako výraz vyjadřující vedle prvků nociónálních i osobní citový vztah, třeba již kolektivně zobecněný, k vyjadřované skutečnosti.“⁴³ Jaroslav Zima rozlišuje jiné tři typy expresivity. Inherentní expresivita je u slov rozpoznatelná i bez zasazení do kontextu, jejich expresivnost je tedy neoddělitelnou složkou. Tomu napomáhá nezvyklý slovtvorný postup nebo hlásková podoba (*miloučký, fňukat, hlupák, krčisko, dědula*). Do druhého, adherentního typu řadí Zima jazykové prostředky, které nejsou expresivní, ale určité souvislosti se expresivními mohou stát (např. oťukávat někoho, letět do práce. Při tom se slovo lexikalizuje. Posledním typem je expresivita kontextová, která je spojena s konkrétními promluvami, ne se slovní zásobou. Jesliže se slovo výrazně odlišuje od svého okolí, může nabývat expresivního významu.⁴⁴

7.6.1 Expresiva v korpusu

Podle příznaku rozlišujeme dva druhy citově zabarvených slov: kladná a záporná. Chatový korpus je na tyto prostředky velmi bohatý především proto, že jde o komunikaci neformální a komunikanti se ve většině případů dobře znají, mohou si tedy citové zabarvení dovolit. Ze skupiny kladně zabarvených slov se v korpusu vyskytují hypokoristika, slova domácká a mazlivá (CHAT-59 „Ty jsi **poklad**..“, CHAT-60 „*když tam u něho byla na pár dní **ségra**, tak to zprovozňoval*“, CHAT-61 „**hud'átko** jdi spinkat:) *třeba se z toho vyspiš:D*“, eufemismy (CHAT-62 „**on se vydává (obrazně řečeno) vlastní cestou každý den a celý život** :D *tady jsou všude samý*

43 ZIMA, Jaroslav. Expresivita slova v současné češtině: Studie lexikologická a stylistická. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1961, s. 5.

44 ZIMA, Jaroslav. Expresivita slova v současné češtině: Studie lexikologická a stylistická. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1961, s. 41.

důchodci a moře lidí, protože je Flora, ale po kytíčkách to v MHD teda nevoní...“) a deminutiva, která jsou nejobsáhlejší skupinou (CHAT-63 „já nvm jestli je mají, ale já jsem měla doma na parapetu tři jednou :D byly hrozně **miloučké**, ale živý“, CHAT-64 „to zrovna svítilo **sluníčko**“. Ze záporných expresiv můžeme zmínit pejorativa neboli slova hanlivá (CHAT-65 „bojím se, určitě bych zas našla jenom nějaký namakaný **teplouše!**“), vulgarismy (CHAT-66 „**kurva** počkej, ony tam fakt jsou? :D“), nebo například dysfemismy (CHAT-67 „ach, no že ho **huba** nebolí :D tak si vymýšlet :D“).

počet replik celkově	744
počet replik obsahujících expresivum	116

O neoficiálnosti, neformálnosti a blízkém vztahu komunikantů chatové komunikace svědčí mimo jiné i poměrně vysoký počet citově zabarvených slov, která se v korpusu vyskytla. Většinu z nich tvoří slova zdvořilá.

7.7 Anglicismy

V posledních několika letech jsou internacionalismy a další přejímky z cizích jazyků velmi rozšířené v psané i mluvené komunikaci. Největší počet cizích výrazů pochází z anglického jazyka. „Anglicismus je jazykový prvek přejatý z angličtiny do jiného jazyka nebo podle angličtiny v něm vytvořený.“⁴⁵ Lidé, především teenageři, kteří ovládají angličtinu na alespoň základní úrovni, je chápou a používají jako nedílnou součást běžných promluv. Přejatá slova se jeví jako atraktivnější, modernější a významově silnější. Podle Evy Jandové lze u těchto slov předpokládat růst frekvence jejich užívání.⁴⁶ Vzhledem k postavení angličtiny jako prestižního světového jazyka jsou tyto výrazy stále rozšířenějšími, ačkoli málo zakotvené v lexiku, zejména tom spisovném. „Negativní emoce jsou mimo jiné vyjadřovány také expresivy anglickými, jejichž význam nebývá pocíťován tak silně, přestože jej uživatelé ovládající angličtinu bezpečně znají.“⁴⁷

45 PETRÁČKOVÁ, Věra a kol. Akademický slovník cizích slov. Praha: Academia, 1997, s. 52.

46 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 117.

Specifickým rysem těchto slov je velký rozdíl mezi zvukovou a grafickou formou výrazu, kvůli čemuž se pak objevují problémy s přepisem. „Anglicismy užívané v komunikaci na chatu nacházíme na různých úrovních adaptace jak po stránce grafické, tak tvaroslovné, slovotvorné i sémantické.“⁴⁸

7.7.1 Anglicismy v korpusu

Na chatu se můžeme setkat s anglicismy v podobě původní i počeštěné, z hlediska skloňování zůstávají častěji v neohebném tvaru, objevují se ale i případy, kdy je uživatelé uměle přiřazují k deklinačním typům pomocí českých koncovek. Česká slova bývají na chatu nahrazována anglickými výrazy v základním tvaru, např. CHAT-143 „*ale ten blbej **time** nepřetočíš... mužeš dělat co chceš sakra*“, CHAT-144 „*dobry **timeing***“, CHAT-145 „*ok, domluveno...v pondělí pa, užij si **week** :)*“, CHAT-146 „*jak to myslíš? :) **work**?*“, CHAT-147 „*jenom si nabiju ten **phone**, ať neklekne a volám. bude to všechno v pohodě, zlato :)*“ nebo CHAT-12 „*Co to bylo v noci za **error**?*“.

Některé české výrazy jsou nahrazeny podle uživatelů zřejmě atraktivnějšími anglickými ekvivalenty, například: energetický nápoj (CHAT-68 „*koupim si **energy drink** s tropickou příchutí:)*“), v pořádku (CHAT-69 „*všechno je **all right***“), upoutávka na film (CHAT-70 „*dívala jsem se na ten **trailer** a je to zas další klasická romantárna :)*“), promiň, omlouvám se (CHAT-71 „*sorry ze rusim u filmu :)*“), neomezený (CHAT-72 „*v pátek je ples a víkend **free** volničko odpočinek :)*“). Případy, kdy byla anglická výslovnost přepsána do češtiny, se vyskytly jen ojediněle (CHAT-73 „*počkej nevím jak se jmenuje, zeptám se **bojfrienda** :) Source Code :)*“, CHAT-93 „*takže to bude **fotošop** a lá prostějovský večerník, jo? :D*“). Poměrně často se na chatu objevuje reakce *bez komentáře*, čemuž odpovídá anglický ekvivalent *no comment*. Příkladů je několik: CHAT-152 „*Jako jak chceš ale ona by mi je stejně pak musela donest takže necham to na vas. Jako **no comment** ze shani materialy az ted...*“, CHAT-153 „*a jako Paris **no comment** ;) ať si myslí kdo chce co chce... trapas prostě...*“, CHAT-154 „*manželství Němcové nebylo šťastné, Němec byl často unavený a nepříjemný... **no comment***“.

47 Cizojazyčné lexikální přejímky v komunikaci na chatu, II, Naše řeč. [online]. 2007, roč. 90, č. 2. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=8116>>.

48 JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006, s. 118.

Specifickou skupinu anglických výrazů tvoří slovesa derivovaná z přejatých základů. V tomto typu neformální komunikace se často objevují dokonavé tvary derivované pomocí formantu -nou-: CHAT-133 „*tak řekni někomu ať ti **helpne**!*“⁴⁹, CHAT-135 „*no všechno :D ty to nemáš? **printnu** ti tvůj vlastní profil :D; **printni**“⁴⁹. Vyskytují se ale i jiná, např. CHAT-134 „*já jsem některý nebyla schopna ani **vygooglit**“⁴⁹. V souvislosti se slovesy pocházejícími z angličtiny se nelze nezmínit o anglickém výrazu *go*, které má na tomto místě zvláštní postavení. V češtině se vyskytuje v ustáleném spojení *o co go*, a to v těchto případech: CHAT-150 „*co ti na to mam říct, nevím **o co go**“⁴⁹, CHAT-151 „*vedel aspon **o co go**? :)*“⁴⁹.***

Dále se v korpusu objevily i cizojazyčné vulgarismy (jako CHAT-155 „*no a ještě že jsem tě nepřemlouvala na tu pařbu na třetí, protože je to hroznej **shit** :D*“⁴⁹), ty však v menší míře než anglické ekvivalenty obecně. Důkazem, že nejčastěji používaným anglickým vulgarismem je výraz *fuck* a slova od něj odvozená, jsou tyto případy: CHAT-148 „*tak on za to nemůže, tak proč bych ho měl nějak **fuckovat**, on je hodnej*“⁴⁹ a CHAT-149 „*cituji: a je to uz jedno mozes me klidne nenavidet pro me se nic nezmeni... takže ju mužu **fuckovat** jak chcu ale dycky budu trpět :D*“⁴⁹.

počet replik celkově	744
počet replik obsahujících anglicismus	34

Anglické výrazy se namísto českých slov používají především s cílem zatraktivnit danou promluvu. Vzhledem k průměrnému věku uživatelů a s tím související schopností dorozumět se anglicky nevznikají překážky ve srozumitelnosti jednotlivých replik.

7.8 Abreviace

Podle Mluvnice češtiny rozlišujeme v souvislosti s realizací zkratk a jejich užívání v textu psaném (což je hlavní prostředí pro tvoření zkratk), nebo mluveném, tři hlavní druhy abreviace neboli zkratk: grafické, graficko-fonické a fonické.⁴⁹ Zkratky grafické jsou slova či slovní spojení zkrácená v psaném projevu, v mluveném je však čtena celá jejich podoba, psaná podoba se zvukově realizuje jen ve výjimečných případech. Do této skupiny patří například fyzikální a matematické jednotky (kg – kilogram, ml –

⁴⁹ PETR, Jan a kol. Mluvnice češtiny (1): Fonetika, fonologie, morfonologie a morfematika, tvoření slov. Praha: Academia, 1986, s. 518.

mililitr, V – volt), ustálená slovní spojení (atd. – a tak dále, tzv. – takzvaný, mj. – mimo jiné), odborné termíny (préz. – prézens) nebo společenské postavení (ved. odd. – vedoucí oddělení, Ing. – inženýr). Graficko-fonické zkratky jsou útvary z počátečních písmen, proto někdy nazývány jako iniciálové. Čtená realizace má pak podobu nezkráceného sousloví, nebo vyhláskování jednotlivých písmen. Do této skupiny patří ustálené názvy států (ČR – Česká republika), společenských organizací (OSN – Organizace spojených národů), oddělení (FÚ – finanční úřad; ARO – anesteziologicko-resuscitační oddělení), nebo například podniků (OKD – Ostravsko-karvinské doly). Třetím typem jsou zkratky fonické, jinak také zkratková slova, protože mají charakter slova a realizují se podle psané podoby. Zde můžu pro příklad uvést slova jako motel (motoristický hotel), Sazka (sázková kancelář), Semafor (sedm malých forem), nebo Čedok (česká dopravní kancelář).⁵⁰

7.8.1 Abreviace v korpusu

Jedním ze způsobů, jak komunikaci na chatu urychlit a zefektivnit, je používání zkratk. Kromě zavedených a běžně užívaných se ustálily i zkratky zcela nové, ve většině případů nekodifikované, ale specifické právě pro toto prostředí. V korpusu se nejčastěji vyskytuje výraz *jj*, zkratka pro přitakání *jojo*, která slouží k vyjádření souhlasu (CHAT-77 „*jj napíšu*“, CHAT-78 „*jj, kdyžtak si dáme vědět ;)*“). Stejným způsobem je vytvořený výraz *nn*, vyjadřující naopak nesouhlas (CHAT-79 „*nn jen tady ten...a pak jakousi fanouškovskou stránku baníku a tam mají taky za 990*“, CHAT-80 „*nn..ja mam zkousku v pet odpoledne :D*“). Dalšími frekventovanými jsou *njn* – no jo no (CHAT-74 „*njn..neda se nic delat*“), *mmnt* – moment (CHAT-75 „*jj vidim mmnt*“), *tj/tj* – tak to jo/to jo (CHAT-74 „*tj..tak to ja bych zas chtela nekam jit...:*“), *mtr* – mám tě rád/a a *nz* – není zač (CHAT-76 „*nz :*“). Kromě toho uživatelé zkracují slova tím způsobem, že použijí jen část slova, například ve slovech *miminko* – zkr. *mimi* (CHAT-82 „*a jedno z těch mimi byl poloviční Francouz a já ho chci domů :D*“), *autobus* – zkr. *bus* (CHAT-84 „*možná stihnu i ten bus ve tři ale uvidím*“), *antibiotika* – zkr. *antibi* (CHAT-83 „*vezmu si antibi a jdu do sprchy, je mi blbě a usínám*“), *čokoláda* – zkr. *čoko* (CHAT-81 „*já nejradši dlabu donut, ale dnes mám chuť na bílou čoko*“) atd.

⁵⁰ PETR, Jan a kol. Mluvnice češtiny (1): Fonetika, fonologie, morfonologie a morfematika, tvoření slov. Praha: Academia, 1986, s. 518–525.

7.9 Citoslovce

Citoslovce neboli interjekce jsou slovním druhem v komunikaci formálně samostatným. Mají funkci emocionální a kontaktní a vyjadřující přímou reakci na podnět. Jejich interpretace závisí na daném kontextu, v mluveném projevu navíc i na intonaci. Bez kontextu a intonace můžeme přesněji identifikovat jen některá z nich. Příruční mluvnice češtiny dělí citoslovce na subjektivní pocitová, zvukomalebná a obecně kontaktní a vybízející citoslovce. Pro většinu z nich je typická příznaková větná struktura, která se projevuje neobvyklou kombinací fonémů (například -ju-, -žbr-, -aj-, -oj- apod.) a opakováním stejných slabik. Citoslovce pocitová vyjadřují kladné i záporné emoce. Tento pocit může být vyjádřen přímo, často ale dokážeme určit význam až s kontextem. Citoslovce zvukomalebná neboli onomatopoická napodobují zvuky vydávané živými i neživými původci – lidmi, zvířaty, stroji, hudebními nástroji apod. Poslední skupinou jsou citoslovce kontaktní, která slouží k navázání kontaktu mluvčího s adresátem (například citoslovce povzbuzovací, žádací, upozorňovací, povelová, pozdravová a citoslovce zaměřená na kontakt s dětmi a zvířaty).⁵¹

7.9.1 Citoslovce v korpusu

Způsobem, jak komunikaci v chatovém prostředí oživit, může být právě používání citoslovců. Lze tak do určité míry nahradit absenci vizuální složky komunikace a navodit pozitivní, nebo v některých případech negativní atmosféru. V korpusu lze najít citoslovce všech typů. Prvním z nich je skupina emocionální (CHAT-98 „*au au*“; CHAT-104 „*dobry, to nebylo nic detsneho :) a rano jsem napsala test, jupi, jeden predmet splnen*“; „*jěj gratulacee :) z jakého predmetu? :)*“; CHAT-105 „*ojojjoj prace-fuj to je skaredé slovo*“; CHAT-106 „*ale kuš :) to prece je vsechno ve hvězdách :)*“; CHAT-109 „*a já jsem dnes sežrala půl čokolády, heč :D*“; „*heč :D a já jsem zavezla máti do přerova a v noci pro ni pojedu*“; CHAT-111 „*nic, nemuze si vymyslet:) pojedje do hor a basta! je to fajn, tak teda vseci v pondeli 70 kc?*“). V těchto případech mohou uživatelé zvýraznit emotivní složku pomocí podržení jedné klávesy (CHAT-95 „*grr jestě pět minut potom jsem se z něho celá klepala, jak mě našťval*“; CHAT-96 „*jee :) bože, já zapomněla!! vy dovolenkujete! uaaa, dobře dobře, moc dekuji :)*“). Dále

51 GREPL, Miroslav a kol. Příruční mluvnice češtiny. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2012, s. 356.

najdeme citoslovce kontaktova (CHAT-112 „*hej tyjo nevim:D tenhle je diskutabilni:) mozna ze aj jo:)*“) kolikatej to je?:)“) a zvukomalebná (CHAT-110 „*hahaha :D to bys jako specialistka na jazky cesky znat mela :D mela bys teda zapracovat na sve slovni zasobe :D*“; CHAT-97 „*jou jou:-) brzdiíí... bum báb žuch..jsi v pohodě? frrr bum bámc frrr*“; CHAT-103 „*toz pridej a šup šup!!*“; CHAT-107 „*i tak to chce savo nebo budeš mít na uchu žabí bradavice kva kva*“; CHAT-108 „*tik tak tik tak*“).

počet replik celkově	744
počet replik obsahujících citoslovce	43

Tento neohebný slovní druh, jehož funkcí je vyjadřovat pocity a nálady, zde slouží jako prostředek částečně nahrazující neverbální komunikaci a posilující autentičnost celé promluvy.

7.10 Vycpávková slova

Slovní vata, slovní výplň, vycpávka nebo výplňková slova – všemi těmito výrazy se označují slova, která se používají v běžné hovorové mluvě. Pro význam věty jsou vycpávková slova informačně nadbytečná, příjemce tedy pochopí sdělení i přes jejich případné vypuštění. Jde o jeden z rysů mluvenosti komunikátu, mluvčí se tak snaží o plynulost řeči a vyplnění ticha ve chvílích, kdy si není jistý další formulací. Slovní vycpávky jsou používány vědomě i podvědomě, jejich nadměrné užívání je ale považováno za chybu, kterou se rétorika snaží odstranit a tato slova tak eliminovat. Tyto výrazy mají funkci upozornovací, hodnotící, expresivní, výplňkovou a navazovací.⁵² Mezi tzv. slovní vatu se řadí i přívětné konstrukce, které netvoří samostatnou výpověď, nepatří přímo do věty, ale nejsou také zcela samostatné. Příkladů vycpávkových slov je mnoho, pro ilustraci to ale mohou být například slova či spojení: *já ti povím, abych pravdu řekl, upřímně řečeno, otázkou je, jde o to* a jednoslovné výrazy jako *řekněme, víte, prostě, vlastně, jakoby* a hrubší výraz *vole*.

52 HAUSENBLAS, Karel. O studiu syntaxe běžně mluvených projevů [online]. [cit. 22. 5. 2014]. Dostupné z WWW: <http://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/119437/SpisyFF_085-1962-1_67.pdf?sequence=1>.

7.10.1 Vycpávková slova v korpusu

Vycpávková slova jsou rysem převážně mluvené komunikace a v písemných projevech se díky větší míře připravenosti komunikátu nevyskytují v tak hojném počtu. I přesto je zde můžeme nalézt. V korpusu se vyskytla tato slova a slovní spojení: otázkou je (CHAT-156 „*otázkou je, s kým to dopadne jinak... nemůžeš vědět předem ;)*“), řekněme (CHAT-157 „*Tak budeš končit driv nez **rekneme** v deset?*“), jaksi (CHAT-158 „*ty bych taky brala nový:D ale zítra do Brna **jaksi** nestíhám:D*“), hele (CHAT-159 „***hele** jdu si ted' koupit něco na ten oběd a na večer a tak a ozvu se jo?*“) či vlastně (CHAT-160 „*potom máš školu? i když **vlastně** asi jo, mně je to jedno, budu v knihovně asi*“).

8. Specifika chatu v hláskoslovné rovině

8.1 Psaní diakritiky

Diakritické znaménko je znaménko v nejbližším okolí písmene. Tato značka označuje jeho odlišnou výslovnost. Mezi česká diakritická znaménka patří čárka, háček nebo kroužek nad písmenem u. Zrod diakritiky je u nás přisuzován Janu Husovi, tedy do období počátku 15. století. „Měkké souhlásky a tvrdé l se v tomto novém pravopisném systému odlišují tečkou (tzv. nabodeníčkem) nad písmenem; délka samohlásek a slabikotvorných likvid se označuje čárkou nad písmenem, např. á, é, í.“⁵³ V systému jazyka se diakritický pravopis ujímal postupně a zhruba polovinu století se používal souběžně s pravopisem spřežkovým. „Po důmyslných opravách Husových stačil pravopis český všem potřebám svým; ale přes to přece nebyl všeobecně uznán a přijat a valná část písařů českých přidržovala se způsobu spřežkového, tak že v 15. a první polovici 16. století dva pravopisy vedle sebe jdou, Husův a spřežkový.“⁵⁴

8.1.1 Psaní diakritiky v korpusu

Autoři nejrozličnějších příspěvků na internetu obecně často nepoužívají psaní háčků a čárek, přestože tento jev k českému jazyku neodmyslitelně patří. Příčin může být několik. První z nich se týká počítačového kódování, k tomuto účelu se totiž používá většinou angličtina, která diakritickými znaménky nedisponuje. Významnější příčinou může být vliv používání mobilních telefonů a psaní SMS zpráv. Přístroje jsou ve většině případů nastaveny tak, že zpráva s diakritikou je dražší, uživatelé tedy v rámci šetření peněz a v druhé řadě i času a námahy volí variantu bez diakritiky, a tohoto zlovyku se později zbavují jen velmi těžko. Třetí příčinou je určitá míra pohodlnosti. Pro řadu uživatelů je snadnější psát zprávy bez háčků a čárek, které se vyskytují v horní řadě počítačové klávesnice. Můžou tak používat menší množství kláves, což urychluje komunikaci. K této skutečnosti přispívá i neomezený přístup uživatelů k internetu prostřednictvím jejich mobilních telefonů.

53 KOMÁREK, Miroslav. Dějiny českého jazyka. Brno: Host – vydavatelství, s. r. o., 2012, s. 26.

54 GEBAUER, Jan. Uvedení do mluvnice české. Praha: Nákladem knihkupectví dea Grégra a F. Dattla, 1986, s. 61.

Eva Jandová uvádí, že absence diakritiky na chatu je pozůstatek z doby elektronické komunikace, kdy různá technická zařízení nezaručovala, že se text objeví u příjemce ve stejné podobě. Existuje tedy mnoho lidí, kteří diakritiku nepoužívají, viz CHAT-113 „*diakritiku jsem vzdal uz davno* :D *za znameko krat se uprimne kaju* :((“. Najdeme ale i případy uživatelů, kteří se diakritiky přímo zastávají, například CHAT-113 „*Pájošu, máš tam chybu, nepoužíváš diakritiku a místo znaménka krát jsi použil x, ale chválím tě za ty pomlčky*:D“ a CHAT-114 „*tak bud' tak hodný a používej diakritiku, jestli ti to něco říká*.“. Zpráva psaná bez diakritiky se ale v mnohých případech těžko dešifruje (CHAT-115 „*Zeno moje ja te s necim furt otravuju!!! Dovezu ti drevaky! Prosim mamka nasla moznost stipendiaa z Ol kraje a mam mit motivacni dopis, chci ho dneska dokoncit byla by jsi schopna mi jej do pondeli odpoledne 13 opravit?*“). Nepoužívání diakritiky tedy souvisí s horší čitelností textu a čas, který autor ušetří při psaní takové zprávy, ztrácí její příjemce při čtení.

počet konverzací celkově	24
počet konverzací bez diakritiky	7

8.2 Psaní velkých písmen

Psaní velkých písmen patří ke kodifikovaným zásadám uvedených a popsanych v základní pravopisné příručce – Pravidlech českého pravopisu, jejich akademické i školní verzi. Jelikož neexistuje pouhá jedna pravopisná zásada, jak psát velká písmena, patří tato oblast z pravopisného hlediska k nejtěžším. Kromě toho proběhla v roce 1993 reforma pravopisu, která přinesla řadu změn také v psaní velkých písmen, především u názvů ulic, náměstí a dalších veřejných prostranství, názvů organizací a jiných jmen.

U velkých písmen rozlišujeme tři funkce a tak i tři základní způsoby použití. Je to psaní velkých písmen na začátku větného celku, při označení vlastních jmen a při označení jevů, které autor hodnotí jako úctyhodné nebo významné. Psaní velkých písmen na začátku větných celků většinou nečiní potíže, pro velká písmena u vlastních jmen a významných jevů existuje řada pravidel, ve kterých se často chybuje. Neexistuje žádný seznam všech slov, ve kterých se správně píše velké písmeno, tudíž nelze dát vždy jednoznačnou odpověď. Mezi skupiny slov, ve kterých se nejčastěji píše velká

písmena, patří jména živých bytostí, světadíly, země a území, vodstva, hory a pohoří, nížiny, obce, města a jejich části, sídliště, ulice a třídy, náměstí, stavby a jejich části (kostely, chrámy atd.), organizace a organizační složky, umělecká a odborná díla, dějinné události a svátky, akce, soutěže a vyznamenání.

8.2.1 Psaní velkých písmen v korpusu

V korpusu se často objevuje text nestruturovaný, nerozdělený interpunkcí a také postrádá diakritiku. S tím je spojené i používání velkých písmen, která mnozí uživatelé nerozlišují a tudíž ani nepoužívají. Tento jev je jedním z výrazných ukazatelů neformálnosti celé chatové komunikace. Je by mohl být chápán i jako rys mluvenosti vzhledem k tomu, že v mluveném projevu se malá a velká písmena nerozlišují.

Nejčastěji se tyto chyby vyskytují v názvech místních, názvech firem, budov a státních svátků, jako např. CHAT-138 „*prosim te... NH olomouc congress, legionářská 21... rika ti to neco??*“, CHAT-141 „*a nebo můžeš jet z náměstí hrdinů. to je hned vedle, prostě jak uvidíš zastávku tak tam jdi a jestli tam bude fibichova nebo pavlovičky tak tě to spolehlivě doveze na nadraží*“, CHAT-139 „*tož dej si kroměříž na mapách googlu, pak street view a když půjdeš z riegraku ke gkm tak se uvidíš :D*“, CHAT-140 „*nějaký materiály technický, no prostě technická univerzita báňská*“ a CHAT-142 „*ale příště mi musíš říct, že mi budeš dávat pořád dárky:D abych ti je mohla davat taky aji na svatek prace:D*“, „*na mikulaše jsi mi dala!*“.

8.3 Epenteze, anaptyxe a proteze

Mezi změny v hláskoslovné rovině jazyka patří epenteze, která se dále dělí na anaptyxi a protezi. Epenteze je vkládání hlásek do původní hláskové skupiny pro jednodušší výslovnost obtížně artikulovatelných výrazů. Tyto hlásky, souhlásky i samohlásky, jsou vkládány buď na začátek slova, nebo do jeho středu. Typem epenteze je anaptyxe. V takovém případě se do skupiny souhlásek kvůli usnadnění výslovnosti vkládá nepůvodní, nadbytečná samohláska. Druhým typem je proteze, při níž je hláska, přesněji konsonant, přesouvána na počátek slova z důvodu napodobení obvyklého schématu slabiky, která běžněji začíná vokálem. Pro slovanské jazyky je specifické především protetické *j-* a *h-* a protetické *v-* před zaokrouhlenou samohláskou. Typické

pro současnou obecnou češtinu je právě zmiňované protetické *v-*. Žádná z těchto změn nemá vliv na význam slova.

8.3.1 Epenteze, anaptyxe a proteze v korpusu

Počet výskytů protetického *v-* v analyzovaném materiálu potvrzuje specifčnost tohoto jevu v českém prostředí. I když se proteze vyskytuje v nesrovnatelně větší míře v jazyce mluveném, používají ji uživatelé v prostředí chatové komunikace poměrně často. Následující příklady tuto skutečnost dokládají: CHAT-96 „*A byli jsme na puncí :D ! Ale nebyl tak dobrý, jako ten volomoucky :(“*; CHAT-117 „*na to musí bejt nalada vis? a tu ja narozdil vod tebe nemam“*; CHAT-118 „*peknej dort si dostala..vod koho??“*; „*vod maminky:P “*; CHAT-119 „*vod pondělí do pátku, resp já nešla do školy už minulý pátek :D“*; CHAT-120 „*no tak vo tom se nemusíme bavit :D ja vždycky rikam ze do školy chodím raad :D“*; CHAT-121 „*ale musíme se vopít aspon trošec :)“*. V menší míře se v korpusu vyskytují slova s protetickým *h-*: CHAT-126 „*huž jsem tady, nádhera :) bul jsem venku a je tam strašná zima! v Postřekově jako by zapomněli na jaro :D ani psovi se to nelíbilo :)“*; CHAT-125 „*dobře ranko panenka, Brno zdraví Holomoc“*.

Využití tohoto jevu v psané formě je obvykle záměrné a takové slovo pak nese expresivní příznak. Zároveň může sloužit k ozvláštňení konverzace. Anaptyxe se v mluveném projevu vyskytuje jen zřídka, v psané chatové komunikaci pak ještě o něco méně. Příkladem jsou promluvy CHAT-122 „*Nakonec jen 18,5 hodiny a rano zas na osum a uz si to frcim...tak tak chodim :D“*; CHAT-123 „*v sedum musim vstavat pac jedem ze segrou na stupavu... jestli tam budou lidi se naseru :D“*; CHAT-124 „*prý to pocházelo z rodu Rožumberků“*. Motivací pro použití těchto slov je znalost a nápodoba jejich zvukové formy.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo sestavit přehledný materiál a podat tak celkový nástin specifických rysů, jevů a jazykových prostředků vyskytujících se v soudobé chatové komunikaci. V úvodní části je definován pojem chat a vymezeno prostředí, ze kterého byl sestaven odpovídající korpus.

Jednotlivé jevy jsou rozděleny do jazykových rovin a za pomoci použité literatury popsány jejich realizace, modifikace a nepravidelnosti. Za každou teoretickou podkapitolou je uvedeno několik konkrétních příkladů, které se objevily v sestaveném korpusu, případně tabulka s přesným počtem výskytu daného jevu. Stěžejními publikacemi při psaní práce byly monografie Evy Jandové – *Čeština na WWW chatu a Komunikace na WWW chatu, obě z roku 2006*.

Úroveň jazykové komunikace je závislá na mnoha faktorech. Je to například jazyková schopnost mluvčího, jeho snaha a zájem o komunikaci jako takovou, množství času či účel komunikátu. Také záleží na povaze adresáta. Byla nastíněna problematika chatové komunikace v souvislosti s jejím postavením na pomezí psanosti a mluvenosti. Tento typ komunikace umožňuje uživatelům reprodukovat mluvenou řeč psanou formou. Z vlastností psaných projevů odpovídá chatová komunikace především rysu nespisovnosti, což souvisí s již zmiňovanou neformálností, a trvanlivosti, jelikož všechny promluvy se ukládají do počítačové paměti a je možné se k nim vracet. Dále se zde projevuje připravenost, což ale závisí především na tom, kolik času má uživatel, aby zprávu vytvořil a odeslal. Nemožnost, tedy absence mimojazykových projevů jako jsou posunky, mimika a kývání hlavou jsou částečně suplovány použitím emotikonů. Z analyzovaného materiálu vyplývá, že tyto grafické značky používají všichni uživatelé internetové komunikace prakticky bez rozdílu. Stejně tak jsou intonace a přízvuk nahrazeny například třemi tečkami či zmnožením znamének interpunkce. Převaha monologu specifická pro psaný projev je už z podstaty této komunikace eliminována, neboť na chatu se objevují repliky ve formě dialogu a v korpusu se nenašla replika, která by zůstala bez odezvy. Naopak rysům mluvené komunikace odpovídá chat svou bezprostředností, živostí a možností reakce druhé strany. Typická je i neuspořádanost celkového projevu v závislosti na množství času. V některých případech jsou repliky natolik neuspořádané, že může mít příjemce problém rozeznat hranici mezi

jednotlivými větami. V neposlední řadě stojí za zmínku snaha o jazykovou ekonomičnost těchto textů. K tomu je použito univerbizace a tvoření zkratk.

Zároveň je třeba si uvědomit rozdíl mezi chatovou komunikací synchronní a asynchronní, přičemž záleží na tom, zda reakce druhé strany přichází okamžitě či nikoliv. Synchronní komunikace se blíží komunikaci mluvené více než asynchronní, neboť uživatelé vedou předem nepřipravený rozhovor. Hlavním rysem ale zůstává, že uživatelé chatové komunikace se mezi sebou ve většině případů navzájem znají, komunikace je téměř vždy neformální. Tomu odpovídá i její forma, která je ovlivněna také průměrným věkem osob využívajících aplikaci Facebook Chat. Díky neustále se zdokonalující technice můžeme očekávat další rozvoj i v této oblasti. Při tom ale musíme myslet na fakt, že používáním tohoto unikátního hybridu mluvené a psané komunikace se naše vyjadřovací schopnosti částečně deformují.

Z práce vyplývá, že jazyk chatové komunikace je z mnoha důvodů jedinečným útvarem. Jednou z oblastí, kterými se analyzované zprávy odlišují od jiných typů komunikace, je jejich grafická stránka. To souvisí se snahou o aktualizaci textu či nedbalostí autora. Na počátku vět ani při psaní vlastních jmen není vždy dodržováno velké písmeno. Při psaní textu může původce kontrolovat podobu zprávy před odesláním na monitoru počítače. Přesto se v korpusu vyskytuje mnoho gramatických chyb, překlepů a dalších nedostatků. I když se jedná formálně o komunikaci psanou, u které je vyšší tlak na dodržování ortografických pravidel, je již zmiňovaná nedbalost na chatu tolerována. Analýza také ukázala, že jsou lidé schopni se do jisté míry vyrovnat s absencí vizuálního kanálu pomocí již zmíněných emotikonů či používáním velkých písmen na místech, kde to není zvykem. Prohřeškem, kterého se dopouští většina uživatelů chatu, je chybné nebo dokonce žádné používání interpunkce, přičemž hraje roli charakter komunikace, její neformálnost a neveřejnost. Mezi další tyto jevy, které jsou považovány za nedostatek, patří komunikace bez diakritiky. S tím ale souvisí i fakt, zda je uživatel přihlášen v aplikaci pomocí počítače či mobilního telefonu.

Z hlediska geografické stratifikace češtiny jsme našli některé nářeční výrazy a prvky obecné češtiny. Častými lexikálními prostředky v korpusu jsou expresiva, anglicismy a v menší míře citoslovce, naopak se téměř nepoužívají knižní slova.

ANOTACE

Autor: Kateřina Pětrošová

Název fakulty a katedry: Filozofická fakulta, Katedra bohemistiky

Název bakalářské práce: Specifika komunikace na chatu

Vedoucí práce: Mgr. Jindřiška Svobodová, Ph.D.

Počet znaků: 78450

Počet příloh: 2

Počet titulů použité literatury: 32

Klíčová slova: chat, Facebook, psanost a mluvenost, chatová komunikace, internetová komunikace

Anotace bakalářské práce:

Bakalářská práce *Specifika komunikace na chatu* se zabývá analýzou textového materiálu, jež byl vybrán z chatové komunikace sociální sítě Facebook. Úvodní část je věnována problematice psanosti/mluvenosti a spisovnosti/nespisovnosti v souvislosti s chatovou komunikací. Stěžejními publikacemi práce byly monografie Evy Jandové – *Čeština na WWW chatu* a *Komunikace na WWW chatu*. Specifické jevy jsou rozděleny do jazykových rovin a blíže popsány. Dále jsou u každého jevu uvedeny konkrétní příklady, případně tabulka ilustrující počet jejich výskytů. Závěrečná část práce shrnuje získané poznatky a předkládá rysy psanosti a mluvenosti vyskytující se v chatu.

The bachelor thesis 'The Specificity of the Chat Communication' is concerned with the analysis of the text material that has been excerpted from the chat communication on the social network Facebook. The introductory part is focused on the issues of writing/diction and standardized/non-standardized language in connection with chat communication. The monographies of Eva Jandová – *Czech language on WWW chat* and *Communication on WWW chat* have been the cardinal publications of the thesis. Particular phenomena have been divided into linguistic levels and described in more detail. Furthermore, concrete examples or alternatively a table illustrating the number of the occurrence have been introduced. The concluding part of the thesis summarizes gained knowledge and presents the features of writing and diction appearing in chat.

Seznam literatury

BACHMANNOVÁ, Jarmila a kol. Encyklopedický slovník češtiny. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002.

BYSTRZYCKI, Krzysztof. O jazykových funkcích v elektronické komunikaci. In: Jazyky v kontaktu – jazyky v konfliktu a evropský jazykový prostor: Sborník příspěvků ze 4. mezinárodní konference Setkání mladých lingvistů, konané na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci ve dnech 12.–14. května 2003. Ed. POŘÍZKA, Petr – POLÁCH, Vladimír. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005.

ČECHOVÁ, Marie – KRČMOVÁ, Marie – MINÁŘOVÁ, Eva. Současná stylistika. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008.

ČMEJRKOVÁ, Světlá – HOFFMANNOVÁ, Jana. Mluvená čeština: Hledání funkčního rozpětí. Praha. Academia, 2011.

DOLEŽAL, Lubomír a kol. Slovník spisovného jazyka českého III, R–U. Praha : Academia, 1966.

GEBAUER, Jan. Uvedení do mluvnice české. Praha: Nákladem knihkupectví dea Grégra a F. Dattla, 1986.

GREPL, Miroslav a kol. Příruční mluvnice češtiny. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2012.

HAUSENBLAS, Karel. Miscellanea. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2003.

HAUSER, Přemysl. Nauka o slovní zásobě. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980.

HIRSCHOVÁ, Milada. Pragmatika v češtině. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006.

HOFFMANNOVÁ, Jana. Stylistika a... Praha: Trizonia, 1997.

JANDOVÁ, Eva a kol. Čeština na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006.

JANDOVÁ, Eva. Konverzace na WWW chatu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006.

JANOVEC, Ladislav a kol. Na co se často ptáte: Jak používat čárku a další interpunkční znaménka. Praha: Klett nakladatelství, 2006.

- JELÍNEK, Milan a kol. Encyklopedický slovník češtiny. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002.
- KOČIČKA, Pavel – BLAŽEK, Filip. Praktická typografie. Brno: Computer Press, 2004.
- KOMÁREK, Miroslav. Dějiny českého jazyka. Brno: Host – vydavatelství, s. r. o., 2012.
- KULHÁNKOVÁ, Hana – ČAMEK, Jakub. Fenomén Facebook. Kladno: Jakub Čamek – BigOak, 2010.
- MATHÉ, Ivo – ŠPAČEK, Ladislav. Etiketa. Praha: BB art, 2005.
- MÜLLEROVÁ, Olga. Mluvený text a jeho syntaktická výstavba. Praha: Academia, 1994.
- PETR, Jan a kol. Mluvnice češtiny (1): Fonetika, fonologie, morfonologie a morfematika, tvoření slov. Praha: Academia, 1986.
- PETRÁČKOVÁ, Věra a kol. Akademický slovník cizích slov. Praha: Academia, 1997.
- POŠTOLKOVÁ, Běla a kol. O české terminologii. Praha: Academia, 1983.
- STARÝ, Zdeněk. Psací soustavy a český pravopis. Praha: Karolinum, 1992.
- ZIMA, Jaroslav. Expresivita slova v současné češtině: Studie lexikologická a stylistická. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1961.

Internetové zdroje

- Cizojazyčné lexikální přejímky v komunikaci na chatu, II, Naše řeč. [online]. 2007, roč. 90, č. 2. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=8116>>.
- Denik.cz: Na Facebooku je 4,2 milionu Čechů. Jejich počet za rok stoupl o desetinu [online]. Praha, 2014. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <http://www.denik.cz/z_domova/na-facebooku-je-4-2-milionu-cechu-jejich-pocet-za-rok-stoupl-o-desetinu-20140203.html>.
- Facebook v České republice. [online]. Brno, 2013. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.internetovymarketing.net/blog/uvod-do-facebooku/facebook-v-ceske-republice>>.

HAUSENBLAS, Karel. O studiu syntaxe běžně mluvených projevů [online]. [cit. 22. 5. 2014]. Dostupné z WWW: <http://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/119437/SpisyFF_085-1962-1_67.pdf?sequence=1>.

KASÍK, Pavel. :-) Microsoft pomohl vykopat první smajlík [online]. 2006. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <http://technet.idnes.cz/microsoft-pomohl-vykopat-prvni-smajlik-f0b-/sw_internet.aspx?c=A061103_170742_sw_internet_dno>.

MÜLLEROVÁ, Olga. Výzkum profesní mluvy, slangu a argotu, Naše řeč. [online]. 1998, roč.81, č. 4. [cit. 24. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7463>>.

SVOBODOVÁ, Diana. Širší než delší, Naše řeč. [online]. 1923, roč. 7, č. 4. [cit. 8. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=1987>>.

Příloha č. 1

CHAT-1 2013/02/17 01:04 odpol.

A: čao Tomi, budeš mít přes týden nebo sobota neděle nějakou práci?

B: Kačenko dám ti vědět do středy .. je tam akce večerní ve čtvrtek tak se poptám Lukeho jak to má naplánovaný. Jinak tam teď nic není :)

CHAT-2 2013/11/11 10:10 dopol.

A: čao Veru. až budeš mít čas, ozvi se. zavolám ti ohledně té plakety

B: ahoj kači čas mám,ale mám vybitý mobil a nemám nabíječku :D...

CHAT-3 2013/09/27 09:10 odpol.

A: ahoj kači jak jste na tom příští týden ? měl bych nějaké brigády .. a potřeboval bych Vás

B: čauky. tak dej vědět časy. zařídím se podle rozvrhu

CHAT-4 2013/11/11 10:10 dopol.

A: čágo :)

B: co ten patek nestavíte se na chvíli třeba? :)
třeba na večeru :D

CHAT-5 2013/10/17 05:18 odpol.

A: ahoj Deni, nechceš jít večer někam sednout?

CHAT-6 2013/03/06 08:57 odpol.

A: ahoj Romi, chceš zítra teda někam jít?

B: ahoj kaci ja nakonec nemuzu :-///

CHAT-7 2012/02/24 03:33 odpol.

A: dobrý den, můžu ti poslat tu fotku? mám z ní velmi rozporuplný pocit, ale nevím, co předělat

B: ahojky
ano ano:)

CHAT-8 2013/07/22 12:37 dopol.

A: ciao

B: čauky :)

CHAT-9 2013/07/25 01:58 dopol.

A: Hoja

B: hoj

CHAT-10 2012/01/19 12:43 dopol.

A: ahoj Kači, jak se máš? co zkouškové?

B: dobrý den:)

učím se

v úterý mám zkoušku

a pak ještě jednu začátkem února

CHAT-11 2014/02/03 11:09 dopol.

A: pojedu asi dnes domu a přijedu zítra, jak to zvládáš?

A mam dnes zavolat na to sushi na zítřek, třeba na 6?

B: zvládám. ale Tom teď panikaří, že nikam nejede... já nevím... jo, to bys mohla nebo možná na sedm? hele, můžu se ti ozvat ještě? domluví se s Verčou, ona chtěla zítra někam zajít, tak se jí zeptám, v kolik má čas, jo?

CHAT-12 2014/02/17 09:38 dopol.

A: Co to bylo v noci za error?

B: promiň, ale opravdu mi to tu vyskočilo

CHAT-13 2014/02/18 11:10 dopol.

A: tak ve čtvrtek v poledne :)

B: aha :D domluvíme se ještě, zatím čus bus :)

CHAT-14 2012/10/28 06:14 odpol.

A: hele, nádhero, jak se jmenovalo to posezení s herci?

B: večírek s překvapením

CHAT-15 2014/02/24 06:57 odpol.

A: už mám tu adresu? :)

B: Miláčku můj, princezno, já tu adresu vím přece, ale vždyť nevíme co bude po víkendu andílku..

CHAT-16 2013/10/05 12:40 odpol.

A: Barbucho, jsi v KM?

B: ahoj ahoj, noo, jsem, ale zrovna jedem k babičce na oslavu

CHAT-17 2011/05/18 07:34 odpol.

A: zadecku, co delas zitra dopoledne? :P dame si rande v tiskarne? :D

B: ne učim se:D

CHAT-18 2012/10/24 07:34 odpol.

A: okybačo domlouvame se ted zavazne!!

B: ty a závazně? smích :)

CHAT-19 2011/11/15 11:14 odpol.

A: nafoukanče

B: já? :D proč?

CHAT-20 2013/05/11 09:26 odpol.

A: Myslel jsem to dobre nafuko.. ;) a ptal jsem se jestli zitra makas protoze mak volno a chtel jsem dojet.. dnes uz nemuzu pac jsem mel 3 piva... :))

B: řekla jsem, že ano

CHAT-21 2013/07/25 01:07 dopol.

A: ty vole...

B: co?

A: radši nic

CHAT-22 2014/03/15 12:35 odpol.

A: lásko, jak to vypadá?

B: jdu se teď najíst, ty už chceš vyrazit? :)

CHAT-23 2013/12/29 10:18 dopol.

A: ahojky kdy jsi zitra v praci? spocitala by jsi mi prosim hodiny a napsala mi to smskou? díky

čičí a nezapomeň na tu žehličku

B: a kdy se uvidíme? zítra dopo? dneska bych večer mohla, ale až tak kolem osmé

CHAT-24 2012/02/08 01:58 odpol.

A: dneska jsem měla sen, že mám dítě :)

a měla jsem z toho hroznou radost, že mám miminko:)

uplně se ve mně probudily ty mateřský pudy:D

B: jsi pako :D

tvaje myšlenkový pochody bych chtěla pochopit :D

CHAT-25 2013/12/02 02:45 odpol.

A: Kačenko jak to máš tento týden .. ? chceš jít do práce ?

B: když mi napíšeš dny, dám ti vědět, nebo ti to řeknu zítra

CHAT-26 2014/02/04 09:07 odpol.

A: všechno nejlepší k narozeninám, Kačí!! :)

B: dík, Vojtíšku :)) nejhodnější ;)

CHAT-27 2012/06/18 06:17 odpol.

A: Strajku pomůžeš mi? :) potřebuju poradit

B: s pravopisem? :P

A: s foťákem

CHAT-28 2013/12/05 02:37 odpol.

A: Hudánku, zůstal jsi v Brně?

B: ano ano, zůstávám

CHAT-29 2012/03/06 06:37 odpol.

A: tak já jedu, zatím

B: nazdar

CHAT-30 2014/01/09 04:05 odpol.

A: ahoj, jsi o víkendu v KM?

B: nazdar, jen neděle možná

CHAT-31 2014/03/17 12:44 odpol.

A: Vy jste holky totiž trochu podobné i povahově, ona je taky takový samorost:P

B: to je špatně?

A: Ne, jen říkám že jste si podobné víc než si myslíš, ale ty jsi říkala že nevíš zda to je dobře...))

CHAT-32 2014/03/12 05:17 odpol.

A: mimochodem, včera jsem dostal, u toho piva nápad a dnes si čtu forbes a zrovna tam o tom píší..

B: a? :)

A: pivnice, ale prostě jiná, jen nevím, jak by to v Ol uspělo, zda je tu na to dost ekonomické síly a taky hlavně, není kapitál teď..

CHAT-33 2014/03/15 10:09 odpol.

A: Kati promin zapoměla jsem odepsat... jsem v metru a možná budu spat u Kubi, ale spis přijedu domu...

B: jj

CHAT-34 2014/03/09 04:38 odpol.

A: vidělas výsledky voleb? :D

B: neviděla! co se dělo? ty mi nic neřekneš!

CHAT-35 2014/02/23 11:05 odpol.

A: La Putyka je v KM i v pátek v 11.00, ale vím, že se budeš vracet z té Prahy a budeš unavený, tak to asi nic, co? :D

B: kačenko .. no z prahy přijedem večer s daniellem .. a hned v pátek jsem od rána v práci a pak máme ten ples tak to asik nic .. ale děkuji :)

CHAT-36 2011/06/23 12:21 dopol.

A: si nakonec rada ze sem dojel? :)

B: jo jsem

A: co je?

B: co co je?

A: co se stalo? si zas jak..

B: nic.. promiň. ti nemůžu normalně odpovědět? :)

A: muzes... ale vis jak je ten fb neosobni :) napises neco bez smajlika a hned to vypada jak dybys me vrazdila.. mam radost ze mas radost :P

CHAT-37 2014/03/19 02:16 odpol.

A: je mi hrozná zima
ale hrozná

B: Tak frc domu a delej to doma, akorat lehnes! :-/

A: ve tři musím do školy

B: Ja nevím jak ti pomoci, ale to je hrozny jak trpis na tu zimu :(

CHAT-38 2013/07/03 07:40 odpol.

A: tak se budu těšit na pohled :P

B: no toto :) já už pohledy neposílám :P

A: ale tak pro mě bys výjimku mohla udělat O:-)

CHAT-39 2014/03/03 06:15 odpol.

A: co kolem sedmé? :) nebo jestli se ti to nehodí, tak tomorrow :))

B: nevadilo by teda kdyby zítra? O:-)

CHAT-40 2014/02/04 12:09 dopol.

A: Kaciiiiiii vse nejlepsi k narozeninkam!!! Pusu:-****

B: jeeeeee ty jsi zlato :)))) taky pusu! se na tebe těším už :))

CHAT-41 2014/03/14 11:01 odpol.

A: Nemuzes si datpauzu?:P

B: můžu, kvůli jídlu? :D

A: Mas hlad? Ne, chtel jsem ti dat pusu...:-*

CHAT-42 2014/03/25 06:34 odpol.

A: Ještě jsme se nepobili:D

B: :-O máš to v plánu?

CHAT-43 2014/03/25 07:03 odpol.

A: asi bych tam chvíli dělat chtěl, zkušenost z jiného oboru co by mi pomohla třeba do budoucna, že to není stavebnictví a kousíček od domu..

B: to by bylo moc fajn :) líbí se mi to :)

CHAT-44 2014/02/25 11:10 dopol.

A: btw zjistil jsem že přihlášky na výšky jsou ve většině případech do konce března až...

B: fakt? odkdy?

CHAT-45 2013/04/11 09:37 odpol.

A: беру, ta první věta je divná. máš tam dvakrát vaší. a potom se ti tam opakuje studentkou a studuji. napiš tam třeba, že studuješ druhý ročník oboru ... na Mendelově univerzitě. taky se ti tam třikrát opakuje slovo obor. tak to zkus nějak eliminovat. a poznat a pracovat ve vašem kolektivu nemůžeš takhle napsat, to je kontaminace vazeb. musíš to rozdělit, třeba: poznat váš kolektiv a zapojit se do něj, nebo tak něco.

B: děkuji :)

CHAT-46 2013/04/19 11:28 odpol.

A: ted si říkám že musím psat dle pravopisu pač ty si v tomhle oboru špička :D

B: to fakt řešit nemusíš, já jsem zvyklá na ledacos :) ale u maturity by sis měl dát pozor, to jo :)

A: tam moc chyb nemívám

já pišu to co umím

takže nepíšu třeba mně mě

to mi vubec nejde :D

B: to nejde spousta lidem :)
ted' to mám taky třeba blbě :D správně je spoustě lidí ;)

A: a spoustě lidem nejde?

B: to je chyba :) říká se tomu atrakce. ale to tě nemusí fakt trápit :)

CHAT-47 2012/05/28 01:47 odpol.

A: jdeš v balerínách?

B: v těch botech, ze ktrých mám puchýře :D jo, skoro baleríny

CHAT-48 2013/03/10 11:44 dopol.

A: hej on mě před ostatnima ztrapňuje sakra :D

B: no tak jsem to řekla, a on se na mě úplně osočil

CHAT-49 2013/03/03 11:18 odpol.

A: já se k tomu nebudu vyjadřovat, protože se to dnes ráno odstanilo z mého seznamu zájmů :) ale kdybych k tomu měla něco říct, tak by to byla mela :D

B: a to si nemyslím, že ty bys nějak zvlášť zakazovala, jako ale tak Honza, myslím že oni jsou v tom všichni stejní, si věci přibarví aby to nějak vypadalo

CHAT-50 2014/02/17 06:49 odpol.

A: kde je taková ta bobová dráha?

B: hrubá voda

A: ale to asi ne, zas by mi nafoukalo do uch :D

CHAT-51 2012/10/29 03:05 odpol.

A: ale velikost a rozpal?

B: CN, 12, proklad 1,7

CHAT-52 2013/02/12 07:56 odpol.

A: Penize ti pořeším jak to půjde když budeš v rachotě ale s chlapem ti nepomůžu :)
ale to ty zvládneš

B: našla jsem si ted' ještě editorskou stáž, takže to na chlapa nevypadá. fakt nevím,
kam bych ho mezi ty knížky natlačila. a do práce se poženu hned jak něco bude:)

CHAT-53 2014/01/28 09:48 odpol.

A: :D :D :D Kačenko to bylo moc pěkný tak doufám, ale že to mamka jako
ZDEBARASOVALA :D hele kdyby jste chtěli seženu ti plátíčko i na doma
:D :D

B: to chci! :D no trošku na mě hleděla, jestli je mi dobře

CHAT-54 2012/09/05 07:52 odpol.

A: tak ja zase moc né, všechno se ted na mě valí...:/už v pondělí ma byt někdo zkoušenej s astma bronchiale...:/ + anatomie srdce a plic

B: no jo, už vám to začne:)

CHAT-55 2012/12/28 01:35 dopol.

A: prachová maska zní hodně divně :D

B: tak to je asi to samý ten keratin, to by se mamce líbilo:D

CHAT-56 2011/07/18 02:04 dopol.

A: tos mi nerikala ze segra byla s vama kdyz dojeli bengal :D takže asi nic zajímavavyho :(

B: jo :D

CHAT-57 2012/01/23 10:14 odpol.

A: chtěla bych je všechny umět :D nebo se do nich aspoň podívat na potítku

B: co zavedl Saussure?

CHAT-58 2012/09/22 09:50 odpol.

A: on ty peníze na plzeň vybírá z penzijního připojištění, nebo co?:D

B: já nevím prosím tě :D hlavně měl 500 ode mě :D asi má sjednanej nějakej příspěvěk na živobytí nebo já nevím

CHAT-59 2014/03/14 07:44 odpol.

A: dovezla jsem ti buchtu

B: Ty jsi poklad..

CHAT-60 2014/01/19 08:31 odpol.

A: když tam u něho byla na pár dní ségra, tak to zprovozňoval

B: tak to si tam můžeš přijet opravdu kdy budeš chtít :)

CHAT-61 2011/03/24 10:12 odpol.

A: huďátko jdi spinkat:) třeba se z toho vyspiš:D

B: já vím je toho moc.... :D

CHAT-62 2013/04/27 09:14 odpol.

A: on se dnes vydal vlastní cestou, dobíhal na autobus o sedm minut později a smrdel jako cesnek

B: on se vydává (obrazně řečeno) vlastní cestou každý den a celý život :D tady jsou všude samý důchodci a moře lidí, protože je Flora, ale po kytíčkách to v MHD teda nevoní...

CHAT-63 2012/02/15 02:58 odpol.

A: já nvm jestli je mají, ale já jsem měla doma na parapetu tři jednu :D byly hrozně miloučké, ale živý

B: myslím, že jsem je tam viděla

CHAT-64 2013/11/28 09:39 odpol.

A: jó :) jinak vidíš!! tys ve středu posílala na fb fotku, kde je hotový podzim! vy v olomouci nemáte sníh?

B: to zrovna svítilo sluníčko

ale dnes jsem šla na tramvaj a spíš jsem teda jela nebo se vezla :D

CHAT-65 2013/03/25 10:15 odpol.

A: ty hledej epeasy a pak mi je nezapomeň poslat i s komentářem :)

B: bojím se, určitě bych zas našla jenom nějaký namakaný teplouše!

CHAT-66 2013/03/25 10:14 odpol.

A: kurva počkej, ony tam fakt jsou? :D

B: jsou, podívej se na ty nohy dolů :D

CHAT-67 2013/11/19 10:39 odpol.

A: ach, no že ho huba nebolí :D tak si vymýšlet :D

B: nejlepší je, že se s někým vždycky domluví.

CHAT-68 2011/08/07 07:01 odpol.

A: koupím si energy drink s tropickou příchutí:)

B: co? zas naka novinka?

CHAT-69 2013/12/25 07:52 odpol.

A: Ty toho namluvis :D

B: všechno je all right

CHAT-70 2012/07/11 05:09 odpol.

A: co film Bez kalhot?:)

B: dívala jsem se na ten trailer a je to zas další klasická romantárna :(

A: hmm

CHAT-71 2013/09/13 07:56 odpol.

A: díky
sorry ze rusim u filmu ;)

B: v pořádku ;) já jdu teď domů

CHAT-72 2013/01/20 09:54 odpol.

A: dobře. ještě dotaz. v pátek je ples? a o víkendu něco je? jen at' vím, kdy se vrátím

B: v pátek je ples a víkend free volničko odpočinek :)

CHAT-73 2013/11/29 08:42 odpol.

A: počkej nevím jak se jmenuje, zeptám se bojfrenda :) Source Code :)

B: mrknu mrknu děkuji !

CHAT-74 2012/12/31 04:38 odpol.

A: budu doma..ucit se

B: chuudě:) ale mezi náma...taky bych měla

A: njn..neda se nic delat
tj..tak to ja bych zas chtěla nekam jit...:)

CHAT-75 2013/02/05 11:01 odpol.

A: poslala jsem ti ho na obrázku, ale nvm jestli to zobrazíš na mobilu

B: jj vidim mmnt
hej toho jsem jeste nevidela.

CHAT-76 2014/03/25 12:16 odpol.

A: boží :) díky za info :)

B: nz :)

CHAT-77 2014/03/28 02:03 odpol.

A: ok tak dej vedet kdyz tak az se sem budeš chystat

B: jj napíšu

CHAT-78 2014/04/04 09:12 odpol.

A: ano ano :) děkuji moc, po té druhé asi dojdu, jestli může být :)

B: jj, kdyžtak si dáme vědět ;)

CHAT-79 2013/11/12 05:48 odpol.

A: a nenašla jsi teda nic jinýho že?

B: nn jen tady ten...a pak jakousi fanouškovskou stránku baníku a tam mají taky za 990

CHAT-80 2012/04/08 03:33 odpol.

A: máš příští pátek čas?

B: nn..ja mam zkousku v pet odpoledne :D

CHAT-81 2012/09/17 10:23 odpol.

A: já nejradši dlabu donut, ale dnes mám chuť na bílou čoko

B: zítra mám k obědu salát s kuřecíma kouskama a bagetku

CHAT-82 2012/04/04 07:00 odpol.

A: a jedno z těch mimi byl poloviční Francouz a já ho chci domů :D

B: takže dvacetiny k nezaplacení:D

CHAT-83 2014/02/17 06:52 odpol.

A: vezmu si antibi a jdu do sprchy, je mi blbě a usínám
kde je 2.48? nebo 2.49? ve škole

B: 11?

CHAT-84 2013/03/20 06:50 odpol.

A: možná stihnu i ten bus ve tři ale uvidím

B: jak chceš беру, jenom mi dej vědět

CHAT-85 2013/04/07 11:21 dopol.

A: který den hoří víc?

B: pátek .. ještě obepisuju a volám všem .. uvidíme jak to dopadne ..

CHAT-86 2014/02/17 06:18 dopol.

A: dnes 7 hodin čekání na ORL, mám pokračování antibiotik proti krku a jako bonus propíchněj pravej ušní bubínek, tzn. mám se fakt skvěle :) kam podáváš přihlášku?

B: ...to mě moc mrzí, Deni. vážně. jak ti je? ten bubínek znám :(jak se ti to stalo? Ale pokud jsi s tím neměla problémy, mělo by se ti to samo zahojit, ani o tom nebudeš vědět

CHAT-87 2012/11/16 05:53 dopol.

A: 70 dolaru a teď je nověj co je bilejše pozadí a da se rožnout na noc myslim za 120 ale nevim s tím poštovným kolik no..

B: to je tak 1200, ne? a poštovný tam nepíšu?

CHAT-88 2012/09/06 08:04 odpol.

A: no jo... tak promin ze jsme tě hned nepoznal...ale znáš to daš si jednu baňku druhou a už nemáš přehled...

B: znám:)

CHAT-89 2013/08/27 09:52 odpol.

A: někteří mají třeba zničený vlasy

B: a kdo má podle tebe poškozený vlasy?

CHAT-90 2013/06/25 10:34 odpol.

A: ale když mě necháš přespat třeba ve špajzce, tak klidně :D

B: tady žádná špajzka není, ty trubo :D

CHAT-91 2013/12/19 01:17 odpol.

A: :D asi taky brzo vyrazím, ať vím, o co přicházím

B: počkej, ty jsi teďka ještě doma?:D já že někde v šalině nebo kde :D vlastně ne u vás to nejsou šaliny!

CHAT-92 2014/04/10 06:42 odpol.

A: hele, nechtěl ses kdysi nechat potetovat?

B: Esi bude v lete fenyk du na to

CHAT-93 2014/03/24 09:05 odpol.

A: takže to bude fotošop a lá prostějovský večerník, jo? :D

B: hej beztak! tož se na to podívej :D přijde ti to normálné? :P

CHAT-94 2011/07/29 10:48 dopol.

A: asi to majo pokaženy :D

B: ale ja se chci divat:D

CHAT-95 2013/11/27 10:44 odpol.

A: grr ještě pět minut potom jsem se z něho celá klepala, jak mě naštvál

B: ježišiii

CHAT-96 2013/12/31 07:14 odpol.

A: jee :) bože, já zapoměla!! vy dovolenkujete! uaaa, dobře dobře, moc dekuji :))

B: A byli jsme na punči :D ! Ale nebyl tak dobrý, jako ten volomoucky :(

CHAT-97 2011/04/13 09:29 odpol.

A: ;) jak se naboural ten chlapeček:)

B: jou jou:-) brzdiíí... bum bác žuch.. jsi v pohodě? frrr bum bámc frrr

CHAT-98 2014/02/17 06:29 odpol.

A: dala jsem si to jen do jednoho ucha, to druhý mě bolí jen projdu kolem TV

B: au au

CHAT-99 2011/11/30 10:10 odpol.

A: ty sis užil volno?:)

B: no ani ne :(rano prace pak uceni uceni uceni.. chvile volna a doučko :(

CHAT-100 2012/10/28 06:28 odpol.

A: zeptáme se jí, co s tím

B: zčeknu jednu knihu a ten zbytek má určo dobře

CHAT-101 2012/05/04 10:07 odpol.

A: Kačenko tak já valím a pak se odeberu na lože :D takže ti přeji krásné sny a jsem rád, že už bude brzy neděle :))

B: jeď opatrně:) dobrou noc:):)

CHAT-102 2013/06/24 09:52 dopol.

A: A nerikej mi truhlo.. co su nejaka almara bo co sakra

B: jo :)

CHAT-103 2013/11/28 10:49 odpol.

A: Katerino, jste znamenita studentka, gratuluji. (Goddess) :)

B: skoro :D

CHAT-103 2012/04/24 10:57 dopol.

A: nic nestíhám:)

B: toz pridej a šup šup!!

CHAT-104 2013/12/09 05:21 odpol.

A: dobrý, to nebylo nic děsného :) a ráno jsem napsala test, jupi, jeden předmět splněn

B: jěj gratulacee :) z jakého předmětu? :)

CHAT-105 2013/11/22 03:24 odpol.

A: ojojjoj práce- fuj to je škaredé slovo

B: aspoň budou nějaké peníze ;)

CHAT-106 2013/02/11 08:43 odpol.

A: ale kuš :) to přece je všechno ve hvězdách :)

B: no já ti to jednou připomenu

CHAT-107 2013/06/25 10:08 odpol.

A: i tak to chce savo nebo budeš mít na uchu žabí bradavice kva kva

B: pravda

CHAT-108 2012/12/19 05:53 odpol.

A: tik tak tik tak

B: ty ale tikají jenom když spíš

CHAT-109 2012/04/14 05:07 odpol.

A: a já jsem dnes sežrala půl čokolády, heč :D

B: heč :D a já jsem zavezla máti do přerova a v noci pro ni pojedu

CHAT-110 2012/09/30 07:54 odpol.

A: hahaha :D to bys jako specialista na jazky cesky znat mela :D mela bys teda zapracovat na sve slovní zásobe :D

B: tak ty ses včera taky vyhoupl na post specialista na český jazyk:D

CHAT-111 2011/05/28 06:19 odpol.

A: nic, nemuze si vymyslet:) pojede do hor a basta! je to fajn, tak teda vseci v pondeli 70 kc?

B: jj, vseci v PO 70 korun, kdo to vybere? Ja mam testy az v utery..

CHAT-112 2013/01/26 03:34 odpol.

A: hej tyjo nevim:D tenhle je diskutabilni:) mozna ze aj jo:)) kolikatej to je?:)

B: neeee, žádná diskuze, mě až fyzicky bojí dívat se na takovýho epesa

CHAT-113 2013/12/28 02:56 odpol.

A: Pájošu, máš tam chybu, nepoužíváš diakritiku a místo znaménka krát jsi použil x, ale chválím tě za ty pomlčky:D

B: diakritiku jsem vzdal uz davno :D za znameko krat se uprimne kaju :((

CHAT-114 2012/12/16 06:07 odpol.

A: Jezisi tys snad nekde zamrzla. .. jel jsem se prostě podívat.. STOP... co doma, nuda..

B: tak buď tak hodný a používej diakritiku, jestli ti to něco říká.

CHAT-115 2014/03/09 12:34 odpol.

A: Zeno moje ja te s necim furt otravuju!!!Dovezu ti drevaky! Prosim mamka nasla moznost stipendiaa z Ol kraje a mam mit motivacni dopis, chci ho dneska dokoncit byla by jsi schopna mi jej do pondeli odpoledne 13 opravit?

B: pokusím se, ale zítra mám 11.30 školu a pak přijede snad Tom. ale když to pošleš večer, ráno bych to možná stihla

CHAT-116 2013/10/12 12:03 dopol.

A: ono je to trošku podobné v češtině, ale určitě ne doslova

B: tak když je to dvacetipětiletý jako přídavné jméno, tak není důvod tam cpát plurál podle mě, když to funguje jako přívlastek

CHAT-117 2012/10/03 10:59 odpol.

A: na to musí bejt nalada vis? a tu ja narozdil vod tebe nemam

B: jak mužeš vědět co mám a nemám boha jeho:))

CHAT-118 2012/02/04 11:22 odpol.

A: peknej dort si dostala..vod koho??

B: vod maminky:P

CHAT-119 2014/02/16 11:36 odpol.

A: vod pondělí do pátku, resp já nešla do školy už minulý pátek :D

B: Urlaub je když jedeš samovolně, že? :D

CHAT-120 2012/09/30 10:19 odpol.

A: jsou tam aspoň epesní slečny?:) asi jo že?:)

B: no tak vo tom se nemusime bavit :D ja vzdycky rikam ze do skoly chodim raad :D

CHAT-121 2012/12/30 11:41 odpol.

A: ale musíme se vopít aspon trošec :)

B: jojo

CHAT-122 2013/05/14 12:21 odpol.

A: Nakonec jen 18,5 hodiny a rano zas na osum a uz si to frcim...tak tak chodim :D

B: si děláš srandu ne? ty jsi zas v práci? od osmi? kdy jsi šla spát?

CHAT-123 2012/12/30 11:35 odpol.

A: v sedum musim vstavat pac jedem ze segrou na stupavu... jestli tam budou lidi se naseru :D

B: aha

CHAT-124 2014/04/15 09:38 odpol.

A: prý to pocházelo z rodu Rožumberků

B: ale pojmenovaný je to Rožmberk, jde jen o výslovnost, neo původ, ne?

CHAT-125 2013/09/27 10:47 dopol.

A: dobre ranko panenka, Brno zdravi Holomoc

B: že děkujem z práce

CHAT-126 2014/04/16 07:26 odpol.

A: huž jsem tady, nádhera :) bul jsem venku a je tam strašná zima! v Postřekově jako by zapomněli na jaro :D ani psovi se to nelíbilo :)

B: ježíšku

CHAT-127 2012/08/08 09:16 odpol.

A: :D prý: "jaká druhá řeka, co to meleš...tady žádná druhá řeka není!!!" :D :D :D

B: ježiši ticho:D na to chci zapomenout:)

CHAT-128 2013/02/27 09:16 odpol.

A: každopádně, holky prý nadávaly na to, že je malá šance se uplatnit a také na "zbytečné" předměty

B: S tou angličtinou je to ošemetné

CHAT-129 2012/10/26 02:07 odpol.

A: HEJ ŠERON.. potkal sem hustyho v huline :D a napřed sem ho nemohl poznat a pak sem si nemohl vzpomen jak se menuje :D jenom sem vedel že ten chlapec se mnou chodil do školy :D a pak sem si vzpomel že je to hustyyy ale že je to tomaš sem zjistil až jak už se mnou nebyl :D

B: Jeníku, strašně mě tahle tvoje zpráva rozesmála:D ale strašně:D

CHAT-130 2012/11/04 08:36 odpol.

A: jsem v tom naprosto nevinně:) já ten rozvrh nedělala:P

B: ne ? :P a kdo si ho tag udělal ? přes stag :P

CHAT-131 2013/09/14 09:16 odpol.

A: máš radu? :)

B: nevím :D zaleži o co de asi a stejne pak nevím :D

CHAT-132 2012/04/17 07:09 dopol.

A: nestalo se nic, povím ti to dnes... :D hulíš lino, ne? :D jo, 15.45 fibi :)

B: nic nehulím:D

CHAT-133 2012/09/30 10:24 odpol.

A: ne, ale dostat tu 15 kilovou matraci samička do víc jak metru a půl je docela porod

B: tak řekni někomu ať ti helpne:)

CHAT-134 2013/05/06 09:57 odpol.

A: mohly bychom si to rozdělit a sepsat odpovědi

B: já jsem některý nebyla schopna ani vygooglit

CHAT-135 2013/03/05 11:12 dopol.

A: no všechno :D ty to nemáš? printnu ti tvůj vlastní profil :D

B: printni

CHAT-136 2014/01/04 06:08 odpol.

A: Ahoj, jak se ti dari? A kdy přijedeš?

B: čau Baru. jsem v Olmu ode dneška, byla jsem s Tomem na kafe a asi jdu ven

CHAT-137 2012/10/13 05:16 odpol.

A: ahoj Kaci. jak se mame? :)

B: čaaau:) asi fajn:)

CHAT-138 2012/06/17 5:40 odpol.

A: prosim te... NH olomouc congress, legionářská 21... rika ti to neco??

B: pracuju tam

CHAT-139 2012/06/29 12:54 odpol.

A: tož dej si kroměříž na mapách googlu, pak street view a když půjdeš z riegraku ke gkm tak se uvidíš :D

B: no tak přesně tuhle fotku jsem tam čekal :(

CHAT-140 2012/01/17 12:05 dopol.

A: nějaký materiály technický, no prostě technická univerzita báňská

B: :D su zvedavej co z te feny bude :D

CHAT-141 2012/06/17 05:45 odpol.

A: a nebo můžeš jet z náměstí hrdinů. to je hned vedle, prostě jak uvidíš zastávku tak tam jdi a jestli tam bude fibichova nebo pavlovičky tak tě to spolehlivě doveze na nadraží

B: fajn :) chapu to dobre ze to sou jako smery tech salin... :D

CHAT-142 2012/02/13 02:03 odpol.

A: ale příště mi musíš říct, že mi budeš dávat pořád dárky:D abych ti je mohla davat taky aji na svatek prace:D

B: jaká ti dávám dárky? :D

A: na mikulaše jsi mi dala!

B: ježiš to nebyl dárek :D

CHAT-143 2012/08/03 08:20 odpol.

A: nemaž to

B: ale ten blbej time nepřetočíš... mužeš dělat co chceš sakra

CHAT-144 2013/08/09 10:24 odpol.

A: dneska už se bude snad spát dobře, teď tady lije jak z konve

B: u nás už to bylo a odešlo to

A: jsem přijel z práce a jak jsem zalezl dovnitř, tak největší děšť se spustil

B: taky jsme to vychytaly :D zaparkovala jsem a začalo :)

A: dobrý timeing

CHAT-145 2011/10/01 10:55 odpol.

A: ano:)

B: ok, domluveno...v pondělí pa, užij si week :)

CHAT-146 2014/01/19 08:15 odpol.

A: a co Grey dělá? :)

B: jak to myslíš? :) work?

A: práce ano

CHAT-147 2014/04/15 04:05 odpol.

A: jenom si nabiju ten phone, ať neklekne a volám. bude to všechno v pohodě, zlato :)

B: dobře

CHAT-148 2012/09/30 10:44 odpol.

A: vy se s Vojtou tak normálně bavíte?

B: tak on za to nemůže, tak proč bych ho měl nějak fuckovat, on je hodnej

CHAT-149 2011/05/19 12:34 odpol.

A: cítuji: a je to už jedno mozes me klidne nenavidet pro me se nic nezmeni... takže ju muže fuckovat jak chcu ale dycky budu trpět :D

B: demence

CHAT-150 2012/06/13 02:18 odpol.

A: jo vidim ze te to zajima..

B: co ti na to mam říct, nevim o co go

CHAT-151 2013/04/10 03:48 odpol.

A: vedel aspon o co go? :)

B: jj ale on mi dal číslo na majitele a ten nevedel nic takže jsem mu to vysvětlovala :D

CHAT-152 2014/06/19 04:49 odpol.

A: Jako jak chces ale ona by mi je stejne pak musela donest takže necham to na vas. Jako no comment ze shani materialy az ted...

B: no právě. hele tak já se do večera ozvu. nechci tě rušit. uvidím, v kolik to zabalím v knihovně :)

CHAT-153 2013/03/09 11:31 odpol.

B: Me to taky dost prekvapilo :) takov veci uz neresim :) a ty svetla :) sem si rikal pri jejim stesti ju zastavi chlupati a jeste bude platit pokutu :)

A: no... nedivila bych se tomu. ale došlo mi to, když jsem zatáčela... nesvítila palubovka ;)

a jako Paris no comment ;) ať si myslí kdo chce co chce... trapas prostě...

B: Mega no :) tohle ani nebylo moc funny :)

CHAT-154 2014/06/15 03:30 odpol.

A: manželství Němcové nebylo šťastné, Němec byl často unavený a nepříjemný...
no comment

B: :D:D:D:D:D:D

CHAT-155 2013/07/03 09:11 odpol.

A: no a ještě že jsem tě nepřemlouvala na tu pařbu na třetí, protože je to hroznej shit :D

B: taaak jo :D:D:D

CHAT-156 2012/12/12 09:24 odpol.

A: otázkou je, s kým to dopadne jinak... nemůžeš vědět předem ;)

B: jo... ale nebyla jsem oslněna, chápeš:D

CHAT-157 2013/06/08 03:38 odpol.

A: Tak budeš končit dřív než rekneme v deset?

B: to nevím

CHAT-158 2012/07/08 06:37 odpol.

A: ty bych taky brala nový:D ale zítra do Brna jáksi nestíhám:D

B: to asi ne :D do kdy jsi v Ol?

CHAT-159 2014/01/21 01:22 odpol.

A: hele jdu si ted' koupit něco na ten oběd a na večer a tak a ozvu se jo?

B: dobře :) ...omlouvám se za komplikace nevěděla jsem že tam tak dlouho ztvrdnu

CHAT-160 2014/03/11 08:41 odpol.

A: a můžeš třeba v 11:15?

B: potom máš školu? i když vlastně asi jo, mně je to jedno, budu v knihovně asi